

บัญชีรายชื่อหนังสือเวียน ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ

กองพัสดุ

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ลำดับที่	๑. เลขที่หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่ง ๒. ลงวัน เดือน ปี	ชื่อเรื่อง	หน้า
๑.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๘.๒/ว ๒๐๓๒ ลง. ๓๐ มี.ค. ๕๙	การขยายระยะเวลากำหนดวงเงินวิธีการ จัดหาพัสดุ	๔๖๙
๒.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๘.๒/๔๗๑๓ ลง. ๒๒ ก.ค. ๕๙	ซักซ้อมความเข้าใจ เรื่อง การจัดซื้อจัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุฯ	๔๗๒
๓.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๘.๒/ว ๕๘๒๙ ลง. ๑ ก.ย. ๕๙	การขยายระยะเวลากำหนดวงเงินวิธีการ จัดหาพัสดุ	๔๗๗
๔.	ที่ มท ๐๕๐๘.๓/ว ๒๘๗๘๔ ลง. ๙ พ.ย. ๕๙	การจำหน่ายพัสดุชำรุด	๔๘๓

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ส่วนราชการ กองพัสดุ ฝ่ายจัดหา โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๑๓

ที่ มท ๐๕๐๘.๒/ว ๒๐๓๒

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การขยายระยะเวลากำหนดวงเงินวิธีการจัดหาพัสดุ

เรียน หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตกรมที่ดิน ผู้ตรวจราชการกรม ผู้อำนวยการสำนัก
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการกอง เลขานุการกรม ผู้อำนวยการสำนักงาน
ผู้อำนวยการกลุ่ม และผู้อำนวยการศูนย์

กองพัสดุขอส่งสำเนา หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๒๑.๓/
ว ๑๔๕ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เรื่อง การขยายระยะเวลากำหนดวงเงินวิธีการจัดหาพัสดุ
โดยยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม และยกเว้นการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์
(Electronic Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding
: e – bidding) มาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

(ลงชื่อ) **ณัฐพล ทิพยมณฑรี**

(นายณัฐพล ทิพยมณฑรี)

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ สาขาประโคนชัย รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองพัสดุ

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวพ) ๐๔๒๑.๓/ว ๑๔๕

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การขยายระยะเวลากำหนดวงเงินวิธีการจัดหาพัสดุโดยยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และยกเว้น
การปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic
Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding :
e – bidding)

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวพ) ๐๔๒๑.๓/ว ๒๙๙
ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กวพ.) ได้อนุมัติยกเว้น
ผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม และการปฏิบัติตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วย
วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์
(Electronic Bidding : e – bidding) ในการจัดหาพัสดุของส่วนราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
เกี่ยวกับการกำหนดวงเงินในวิธีตกลงราคา วิธีสอบราคา วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ และด้วยวิธี
ประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการชั่วคราว จากเดิมเป็นดังนี้

๑. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีตกลงราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง
ซึ่งมีราคาไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีสอบราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง
ซึ่งมีราคาเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีประกวดราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง
ซึ่งมีราคาเกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๔. การซื้อโดยวิธีพิเศษ ได้แก่ การซื้อครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
ให้กระทำได้เฉพาะกรณีหนึ่งกรณีใดตามที่กำหนดในระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ข้อ ๒๓ กำหนด

๕. การจ้างโดยวิธีพิเศษ ได้แก่ การจ้างครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
ให้กระทำได้เฉพาะกรณีหนึ่งกรณีใดตามที่ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๔
กำหนด

การจัดหาพัสดุครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องดำเนินการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e-market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e-bidding) ให้ส่วนราชการดังกล่าวดำเนินการจัดหาพัสดุด้วยวิธีสอบราคาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำหรับการจัดหาพัสดุครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้ส่วนราชการดำเนินการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e-market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e-bidding) แล้วแต่กรณี นั้น

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพว.) พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้ส่วนราชการสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความคล่องตัวโดยเฉพาะแผนงาน/โครงการขนาดเล็ก เพื่อรองรับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้นรวมถึงมาตรการเร่งรัดเบิกจ่ายของส่วนราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กพว. จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒ (๒) และ (๑๕) ยกเว้น และกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีปฏิบัติเพื่อให้มีการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และอาศัยอำนาจตามแนวทางปฏิบัติแนบท้ายประกาศฯ ข้อ ๗ (๑) ยกเว้นการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติฯ ขยายระยะเวลามาตรการเพิ่มความคล่องตัวในการจัดหาพัสดุของส่วนราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ตามหนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด่วนที่สุด ที่ กค (กพว) ๐๔๒๑.๓/ว ๒๙๙ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ ออกไปถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **มนัส แจ่มเวหา**

(นายมนัส แจ่มเวหา)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการว่าด้วยการพัสดุ

สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๑

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕-๖

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ส่วนราชการ กองพัสดุ ฝ่ายจัดหา โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๑๓

ที่ มท ๐๕๐๘.๒/๔๗๑๓

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ชักข้อความเข้าใจ เรื่อง การจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุฯ

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

ด้วยขณะนี้ในช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามคำสั่งมอบอำนาจการปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน ตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๓๖๔๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นไปด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง กองพัสดุ จึงขอชักข้อความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว รายละเอียดดังนี้

๑. สำนัก/กอง ต้องเร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้าง ที่อยู่ในอำนาจของสำนัก/กอง (วงเงินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และต้องอยู่ภายในเงื่อนไขดังนี้

๑.๑ ใบสั่งซื้อ (PO) ในระบบที่มียอดเงิน ไม่ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท ไม่สามารถกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีงบประมาณได้ ต้องส่งเรื่องให้กองพัสดุจัดทำ PO และตรวจรับในระบบ และสำนัก/กองต้องส่งเรื่องเบิกจ่ายเงินที่กองคลัง ภายในวันที่กองคลังกำหนด

๑.๒ ใบสั่งซื้อ (PO) ในระบบที่มียอดเงินเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และผู้ขาย/ผู้รับจ้าง ไม่สามารถส่งมอบของ/งานได้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ต้องรีบส่งเรื่องให้กองพัสดุจัดทำ PO ในระบบ เพื่อกันเงินไว้เบิกจ่ายเหลื่อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กรณีมีหนี้ผูกพัน ภายในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ ทั้งนี้ ตามนัยหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๖/ว ๓๑ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ (ตามแนบท้าย)

๒. การจัดจ้างที่เป็นงานต่อเนื่องของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เช่น งานจ้างเหมาบริการรถจ้าง การเช่าเครื่องถ่ายเอกสาร สำนัก/กอง ต้องดำเนินการหาตัวผู้รับจ้าง จนถึงขั้นตอนผู้มีอำนาจอนุมัติให้จัดจ้าง ให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ เพื่อให้มีผลย้อนหลัง ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ทั้งนี้ ตามนัยหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๐๘.๔/ว ๓๕๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘ (ตามแนบท้าย)

๓. รายการจัดซื้อจัดจ้าง ที่มีวงเงินดำเนินการเกินกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นวงเงินเกินกว่าที่อธิบดีมอบอำนาจให้สำนัก/กอง ต้องรีบส่งเรื่องให้กองพัสดุดำเนินการ ตามเงื่อนไขดังนี้

๓.๑ วงเงินเกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ส่งเรื่องถึงกองพัสดุอย่างช้าภายในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

๓.๒ วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป ส่งเรื่องถึงกองพัสดุ อย่างช้าภายใน วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

๓.๓ ตามข้อ ๓.๑ และ ๓.๒ ต้องส่งรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (Spec.) หรือรายละเอียด/รูปแบบรายการของงานที่จะจ้าง พร้อมแจ้งรายชื่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง มาพร้อมกันด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบจักได้แจ้งให้สำนัก กอง และ สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **ณัฐพล ทิพยมन्ตรี**
(นายณัฐพล ทิพยมन्ตรี)
ผู้อำนวยการกองพัสดุ

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๐๖.๖ / ว ๓๑

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีกรณีมีหนี้ผูกพัน

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐๑ กำหนดว่า ส่วนราชการใดได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ โดยการซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของหรือเช่าทรัพย์สินที่มีใบสั่งซื้อ ใบสั่งจ้างหรือสัญญาหรือข้อตกลงและมีวงเงินตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไป หรือตามที่กระทรวงการคลังกำหนด กรณีที่ไม่สามารถเบิกเงินไปชำระหนี้ได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ให้ถือว่าใบสั่งซื้อหรือใบสั่งจ้างหรือสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้จัดทำหรือลงไว้ในระบบเป็นการขอกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีต่อไปได้อีกเป็นเวลาหกเดือนนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐเร่งเบิกจ่ายเงินเพื่อชำระหนี้ให้แก่ผู้ประกอบการโดยเร็ว และลดภาระในการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีกรณีมีหนี้ผูกพัน จึงกำหนดวงเงินการก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ โดยสั่งซื้อ สั่งจ้าง หรือการเช่าทรัพย์สิน ครั้งหนึ่งรายหนึ่ง จากเดิม วงเงินตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไป แก้ไขเป็น วงเงินตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุทธิรัตน์ รัตนโชติ

(นางสาวสุทธิรัตน์ รัตนโชติ)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

สำนักกฎหมาย

โทร ๐ - ๒๑๒๗ - ๗๐๐๐ ต่อ ๔๔๖๗

โทรสาร ๐ - ๒๑๒๗ - ๗๒๖๙

๔๗๔

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กwp) ๐๔๐๘.๔/ว ๓๕๑

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๙ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง การอนุมัติยกเว้นให้การเช่าหรือการจ้าง ที่ต้องกระทำต่อเนื่องไปในปีงบประมาณใหม่ แต่ไม่อาจลงนามในสัญญาได้ทัน มีผลย้อนหลัง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกระทรวง อธิบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ อธิการบดี
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อัยการสูงสุด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร (กwp) ๑๐๐๒/ว ๕๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๐
๒. หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่ กค (กwp) ๐๔๐๘.๔/ว ๒๓๒ ลงวันที่ ๘
มิถุนายน ๒๕๔๘

ตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ได้พิจารณายกเลิกหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรีที่อ้างถึง ๑ และอนุมัติยกเว้นให้การเช่าหรือการจ้าง ที่ส่วนราชการมีความจำเป็นต้องเช่าหรือจ้างต่อเนื่องไปในปีงบประมาณใหม่ ภายหลังจากสัญญาเดิมสิ้นสุดลง กับผู้ให้เช่าหรือผู้รับจ้างรายเดิมหรือรายใหม่ แล้วแต่กรณี ซึ่งส่วนราชการได้ดำเนินการจัดหาไว้แล้ว แต่ไม่สามารถลงนามในสัญญาได้ทันภายในวันที่ ๑ ตุลาคม อันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ยังไม่มีผลใช้บังคับ หรือมีผลใช้บังคับแล้ว แต่สำนักงบประมาณยังอนุมัติเงินประจำงวดให้ไม่ทันภายในวันที่ ๑ ตุลาคม อันเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณใหม่ โดยให้สัญญาเช่าหรือสัญญาจ้างมีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม อันเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณหรือวันที่มีการเช่าหรือการจ้างจริง แล้วแต่กรณี ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กwp.) พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ของส่วนราชการต่างๆ เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว และเกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้นอีก กwp. จึงเห็นสมควรยกเลิกหนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่อ้างถึง ๒ และอนุมัติยกเว้นเป็นหลักการไว้ดังนี้

๑. ให้การทำสัญญาเช่าหรือสัญญาจ้าง ที่ส่วนราชการมีความจำเป็นต้องเช่าหรือจ้างต่อเนื่องไปในปีงบประมาณใหม่ ภายหลังจากสัญญาเดิมสิ้นสุดลงกับผู้ให้เช่าหรือผู้รับจ้างรายเดิมหรือรายใหม่ แล้วแต่กรณี ซึ่งส่วนราชการได้ดำเนินการจัดหาไว้แล้ว แต่ไม่สามารถลงนามในสัญญาได้ทันภายในวันที่ ๑ ตุลาคม มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม อันเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณ หรือวันที่มีการเช่าหรือการจ้างจริง แล้วแต่กรณี

๒. ในการดำเนินการจัดหาของส่วนราชการ ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการอนุมัติ ยกเว้นการปฏิบัติตามข้อ ๑ จะต้องปรากฏว่า ส่วนราชการผู้ให้เช่าหรือผู้รับจ้าง ที่จะลงนาม เป็นคู่สัญญา และมีอำนาจอนุมัติได้อนุมัติให้เช่าหรือจ้างจากรายที่จัดหาไว้แล้วก่อนสิ้นปีงบประมาณ เพียงแต่อยู่ในขั้นตอนที่ไม่อาจลงนามในสัญญาได้ทันในวันที่ ๑ ตุลาคม อันเป็นวันเริ่มต้น ปีงบประมาณเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประกอบ ตันติยาพงศ์**

(นายประกอบ ตันติยาพงศ์)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการว่าด้วยการพัสดุ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๔ ต่ ๔๕๕๓

โทรสาร ๐ ๒๒๗๑ ๑๔๗๓

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ส่วนราชการ

กองพัสดุ ฝ่ายจัดหา โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๑๓

ที่

มท ๐๕๐๘.๒/ว ๕๘๒๙

วันที่

๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง

การขยายระยะเวลากำหนดวงเงินวิธีการจัดหาพัสดุ

เรียน

หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตกรมที่ดิน ผู้ตรวจราชการกรม ผู้อำนวยการสำนัก
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการกอง เลขาการกรม ผู้อำนวยการสำนักงาน
ผู้อำนวยการกลุ่ม และผู้อำนวยการศูนย์

กองพัสดุขอส่งสำเนา หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๐๕.๒/ว ๓๑๕
ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง การขยายระยะเวลากำหนดวงเงินวิธีการจัดหาพัสดุโดยยกเว้น
การปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
และยกเว้นการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic
Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e – bidding)
และหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๐๕.๒/ว ๓๑๖ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙
เรื่อง แนวทางปฏิบัติเพื่อเร่งรัดการจัดหาพัสดุก่อนพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

(ลงชื่อ) **ณัฐพล ทิพยมอนตรี**

(นายณัฐพล ทิพยมอนตรี)

ผู้อำนวยการกองพัสดุ

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กwp) ๐๔๐๕.๒/ว ๓๑๕

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การขยายระยะเวลากำหนดวงเงินวิธีการจัดหาพัสดุโดยยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และยกเว้น
การปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic
Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding :
e – bidding)

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๒๑.๓/ว ๒๙๙
ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ และ ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๒๑.๓/ว ๑๔๕
ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กwp.) ได้อนุมัติยกเว้น
ผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม และการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic
Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e – bidding)
แนบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ในการจัดหาพัสดุ
ในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เกี่ยวกับการกำหนดวงเงินวิธีการซื้อหรือการจ้างสำหรับการจัดหาพัสดุ
ในวิธีตกลงราคา วิธีสอบราคา วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์
เป็นการชั่วคราวจากเดิมเป็นดังนี้

๑. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีตกลงราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง
ซึ่งมีราคาไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีสอบราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง
ซึ่งมีราคาเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีประกวดราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง
ซึ่งมีราคาเกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๔. การซื้อโดยวิธีพิเศษ ได้แก่ การซื้อครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
ให้กระทำได้เฉพาะกรณีหนึ่งกรณีใดตามที่กำหนดในระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ข้อ ๒๓

๕. การจ้างโดยวิธีพิเศษ ได้แก่ การจ้างครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
ให้กระทำได้เฉพาะกรณีหนึ่งกรณีใดตามที่กำหนดในระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ข้อ ๒๔

การจัดหาพัสดุครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องดำเนินการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e – bidding) ให้ส่วนราชการดังกล่าวดำเนินการจัดหาพัสดุด้วยวิธีสอบราคาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำหรับการจัดหาพัสดุครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้ส่วนราชการดำเนินการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e – bidding) แล้วแต่กรณี นั้น

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพว.) พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการเป็นไปอย่างคล่องตัวและเพื่อให้การเบิกจ่ายของส่วนราชการโดยเฉพาะแผนงาน/โครงการขนาดเล็ก เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล อันส่งผลให้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้นรวมถึงมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายของส่วนราชการในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น กพว. จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒ (๒) และ (๑๕) ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางและวิธีปฏิบัติเพื่อให้มีการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และอาศัยอำนาจตามแนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e – bidding) แนบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ข้อ ๗ (๑) ยกเว้นการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติแนบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ขยายระยะเวลามาตรการเพิ่มความคล่องตัวในการจัดหาพัสดุของส่วนราชการ ตามหนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด่วนที่สุด ที่ กค (กพว) ๐๔๒๑.๓/ว ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ และ ด่วนที่สุด ที่ กค (กพว) ๐๔๒๑.๓/ว ๑๕๕ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ สำหรับการจัดหาพัสดุในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกไปพลางก่อนจนถึงวันที่ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและการบริหารพัสดุภาครัฐมีผลใช้บังคับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **มนัส แจ่มเวหา**

(นายมนัส แจ่มเวหา)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการว่าด้วยการพัสดุ

กองการพัสดุภาครัฐ ฝ่ายเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๑ โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ – ๖
๔๗๙

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กwp) ๐๔๐๕.๒/ว ๓๑๖

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเพื่อเร่งรัดการจัดหาพัสดุก่อนพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

- อ้างถึง ๑. หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๒๑.๓/ว ๓๒๐
ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕
๒. หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๒๑.๓/ว ๕
ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๗
๓. แนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market :
e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding :
e – bidding) แนบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ – ๒ คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กwp.) ได้แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมการจัดหาพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๓ วรรคแรก ในหลักการว่า หลังจากได้ทราบยอดเงินที่จะนำมาใช้ในการจัดหาแล้ว ให้ส่วนราชการรีบดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และตามขั้นตอนการจัดหาพัสดุตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมไว้ก่อนได้ แต่จะก่อนนี้ผูกพันได้ก็ต่อเมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีผลใช้บังคับ และสำนักงบประมาณได้จัดสรรงบประมาณให้ส่วนราชการแล้ว ซึ่งกรณีการทราบยอดเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีหมายความว่า การทราบยอดเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของส่วนราชการที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาแล้ว และตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ กwp. ได้อาศัยอำนาจตามแนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e – market) และด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e – bidding) แนบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ กำหนดพัสดุที่ต้องดำเนินการจัดหาด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนราชการนำร่องให้ดำเนินการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตามแนวทางปฏิบัติแนบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ข้อ ๔ กำหนดว่า “นอกจากที่กำหนดไว้แล้ว ตามแนวทางปฏิบัตินี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม” ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กwp.) พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากขณะนี้ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนั้น เพื่อให้ส่วนราชการสามารถก่องหน้ผูกพันและเบิกจ่ายเงินได้ แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และเป็นไปตามนโยบายเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินของรัฐบาล กwp. จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒ (๕) ประกอบข้อ ๑๓ วรรคแรก และตามแนวทางปฏิบัติแนบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ข้อ ๔ และข้อ ๗ (๔) เห็นควรให้ยกเว้นการปฏิบัติตามหนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๒๑.๓/ว ๓๒๐ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ และ ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๒๑.๓/ว ๕ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๗ ในข้อ ๑ กรณีการทราบยอดเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเร่งรัดการจัดหาพัสดุก่อนพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ดังนี้

๑. การทราบยอดเงินที่จะนำมาใช้ในการจัดหาพัสดุดำเนินการตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๓ วรรคแรก ให้ถือว่าทราบยอดเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วเสร็จก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาในวาระที่ ๒

๒. หลังจากทราบยอดเงินตามข้อ ๑ แล้ว ให้ส่วนราชการดำเนินการเผยแพร่ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง จนถึงขั้นตอนได้ตัวผู้ขายหรือผู้รับจ้างไว้ก่อนได้ เว้นแต่ขั้นตอนการลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ ๓

๓. ให้ส่วนราชการที่จะจัดหาพัสดุกำหนดเป็นเงื่อนไขในเอกสารประกาศการจัดซื้อจัดจ้างไว้ด้วยว่า การจัดซื้อหรือการจัดจ้างครั้งนี้จะมีการลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือได้ต่อเมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับและได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จากสำนักงานงบประมาณแล้ว สำหรับกรณีที่มิได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการจัดหาในครั้งดังกล่าว ส่วนราชการสามารถยกเลิกการจัดหาได้

อนึ่ง ในการบันทึกข้อมูลในระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e – GP) ส่วนราชการสามารถดำเนินการบันทึกข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างได้ทันที โดยไม่ต้องระบุรหัสงบประมาณและรหัสแหล่งของเงิน แต่ทั้งนี้ ส่วนราชการต้องบันทึกรหัสงบประมาณและรหัสแหล่งของเงินให้แล้วเสร็จก่อนการดำเนินการลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ

ทั้งนี้ หากส่วนราชการมีปัญหาในการปฏิบัติตามข้อ ๑ – ๓ ให้หารือ กวพ.
เป็นรายกรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **มนัส แจ่มเวหา**

(นายมนัส แจ่มเวหา)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการว่าด้วยการพัสดุ

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๑

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕-๖

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๐๘.๓/ว ๒๘๗๘๔

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง การจำหน่ายพัสดุชำรุด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๐๘/ว ๒๖๘๕๑ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙

๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๐๙/ว ๓๑๓๕๕ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ขั้นตอนการดาวน์โหลดเอกสาร จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ขั้นตอนการจำหน่ายพัสดุด้วยวิธีทอดตลาด จำนวน ๑ ฉบับ
๓. ขั้นตอนการขอบริจาคพัสดุ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ กรมที่ดินได้ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการจำหน่ายพัสดุชำรุด ว่าในการตรวจสอบการรับ-จ่ายพัสดุประจำปี หากพบว่ามีพัสดุชำรุด เสื่อมสภาพ ไม่สามารถซ่อมแซมเพื่อใช้ในราชการได้อีก หรือบางรายการหากซ่อมแซมจะมีค่าใช้จ่ายสูงมาก ไม่คุ้มค่ากับการใช้งานอีกต่อไป ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) ข้อ ๑๕๗ ข้อ ๑๕๘ ข้อ ๑๕๙ และข้อ ๑๖๐ โดยไม่ต้องส่งคืนพัสดุไปยังกรมที่ดิน จังหวัดสามารถจำหน่ายพัสดุดังกล่าวได้เอง และไม่ต้องขอความเห็นชอบจากส่วนกลาง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วขอเรียนว่า เนื่องจากมีจังหวัดหลายแห่งมิได้ปฏิบัติตามนโยบายหนังสือดังกล่าวทำให้มีพัสดุชำรุด เสื่อมสภาพ ไม่สามารถซ่อมแซมเพื่อใช้ในราชการได้อีก หรือบางรายการหากซ่อมแซมจะมีค่าใช้จ่ายสูงมาก ไม่คุ้มค่ากับการใช้งานอีกต่อไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบด้านพื้นที่ในการจัดเก็บมีไม่เพียงพอและการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อพัสดุเพื่อทดแทนของเดิม ดังนั้น จึงได้รวบรวมขั้นตอนการจำหน่ายพัสดุชำรุดด้วยวิธีทอดตลาด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการจำหน่ายพัสดุชำรุดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยสามารถดาวน์โหลดจากเว็บไซต์กรมที่ดิน www.dol.go.th เว็บไซต์หน่วยงานภายใน/หน่วยงานส่วนกลาง/กองพัสดุ/แผนผังงานพัสดุ หัวข้อ “การจำหน่ายพัสดุชำรุด”

อนึ่ง สำหรับครุภัณฑ์เครื่องมือรังวัดทำแผนที่ในสำนักงานที่ดิน ในกรณีที่ไม่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้ให้นำส่งคืนกรมที่ดิน โดยกรมที่ดินจะเป็นผู้ดำเนินการจำหน่ายตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) ข้อ ๑๕๗ ข้อ ๑๕๘ ข้อ ๑๕๙ และข้อ ๑๖๐ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๒.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประทีป กิริติเรขา**

(นายประทีป กิริติเรขา)

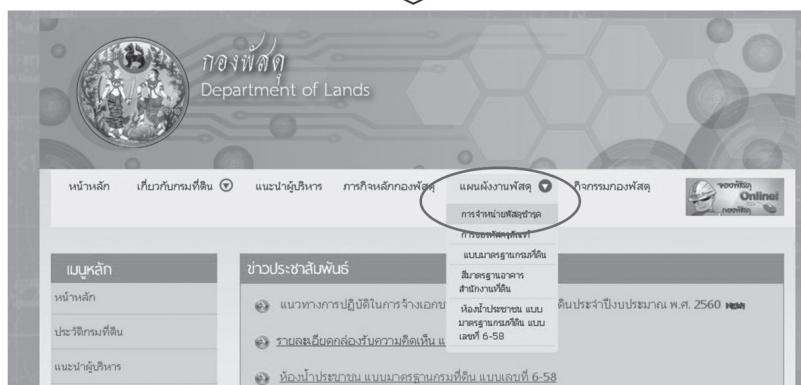
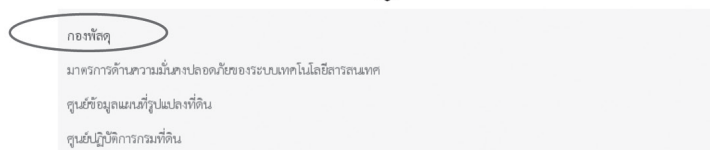
อธิบดีกรมที่ดิน

ฝ่ายคลังพัสดุ กองพัสดุ

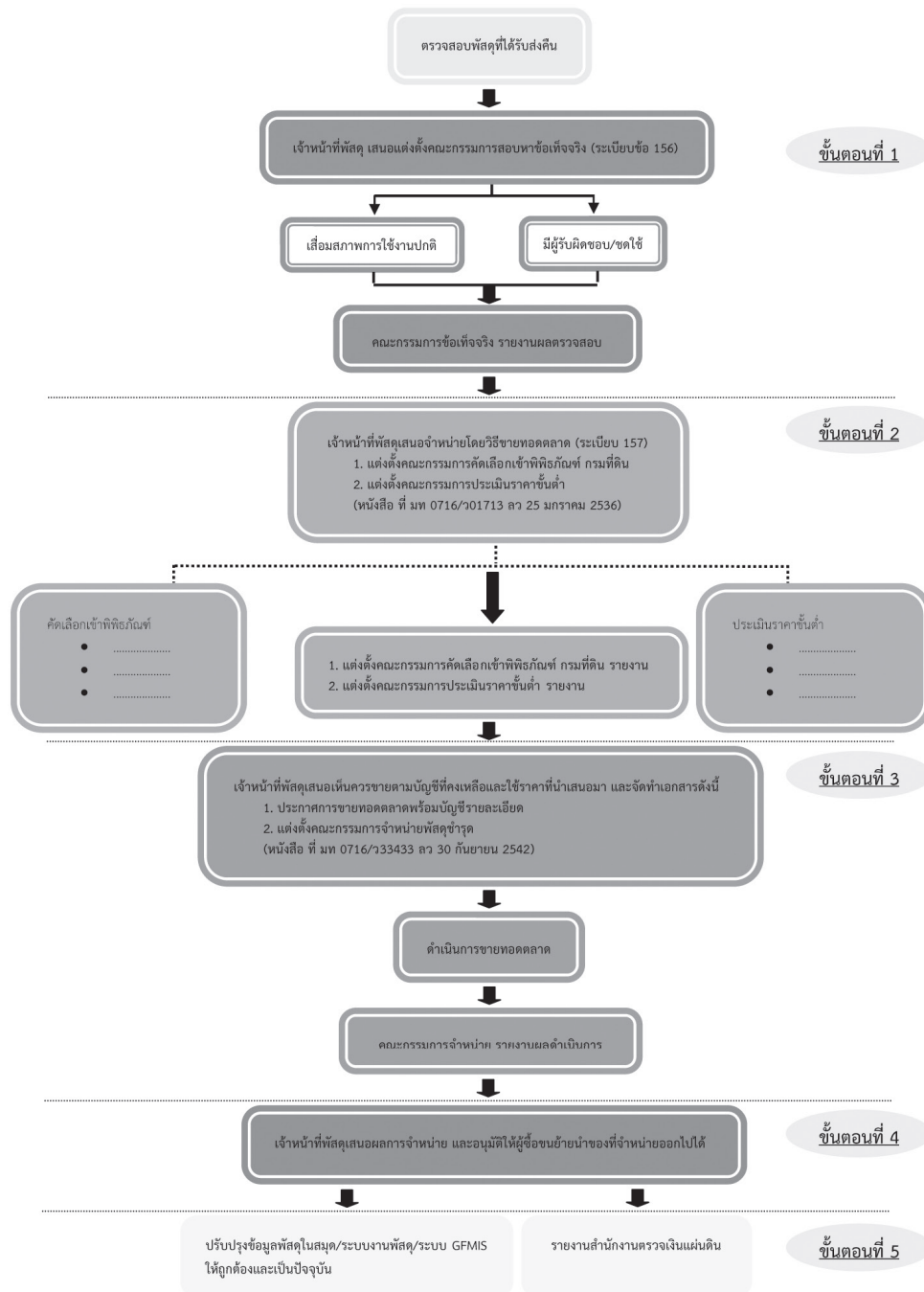
โทร. ๐-๒๑๔๑-๕๗๒๒

โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๙๑๗๓

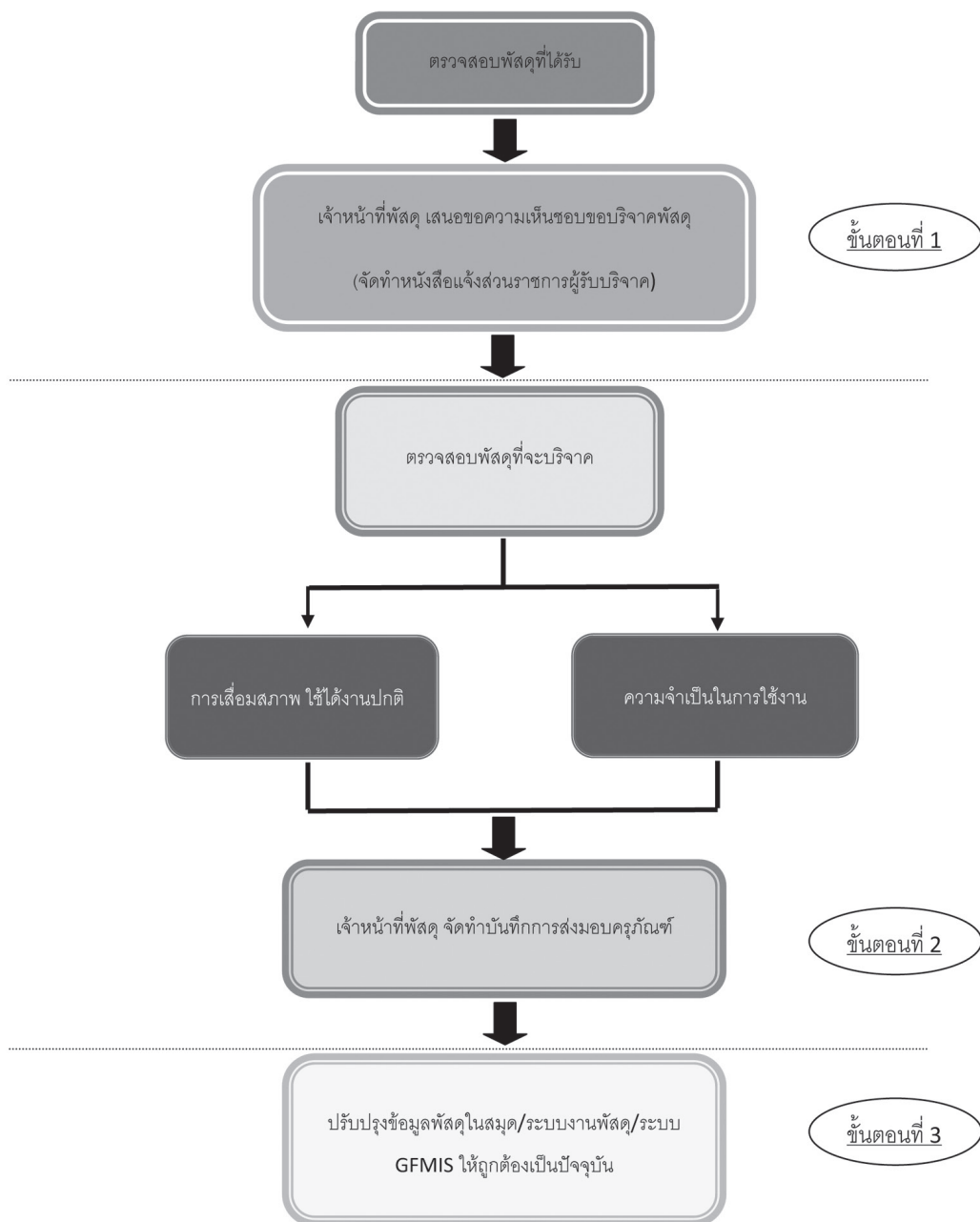
ขั้นตอนการดาวน์โหลดเอกสารจากเว็บไซต์กรมที่ดิน
(www.dol.go.th)

ขั้นตอนการจำหน่ายพัสดุด้วยวิธีทอดตลาด
ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ขั้นตอนการขอใบริจาค (โอนครุภัณฑ์ให้ส่วนราชการอื่น)
ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

บัญชีรายชื่อหนังสือเวียน ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ
กลุ่มตรวจสอบภายใน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ลำดับที่	๑. เลขที่หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่ง ๒. ลงวัน เดือน ปี	ชื่อเรื่อง	หน้า
๑.	ที่ มท ๐๕๒๐/ว ๓๔ ลง. ๑๓ ม.ค. ๕๙	กฎบัตรการตรวจสอบภายใน	๔๙๑
๒.	ที่ มท ๐๕๒๐/ว ๑๕๕๓๔ ลง. ๒๗ มี.ย. ๕๙	กำชับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปรับปรุง ข้อมูลทะเบียนที่ดิน และการสำรวจข้อมูล	๔๙๗

(สำเนา)

ส่วนราชการ กลุ่มตรวจสอบภายใน โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๙๙๒ (๑๕๙๙๒)

ที่ มท ๐๕๒๐ /ว ๓๔

วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง กฎบัตรการตรวจสอบภายใน

เรียน หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตกรมที่ดิน ผู้ตรวจราชการกรม ผู้อำนวยการสำนัก
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสำนักงาน
ผู้อำนวยการกลุ่ม และผู้อำนวยการศูนย์

กลุ่มตรวจสอบภายใน ขอส่งกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ฉบับลงวันที่ ๘
มกราคม ๒๕๕๙ เพื่อโปรดทราบ และแจ้งเจ้าหน้าที่ในสังกัดทราบต่อไป

(ลงชื่อ) **หทัยรัตน์ ชื่นจิตร**

(นางสาวหทัยรัตน์ ชื่นจิตร)

ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

กฎบัตรการตรวจสอบภายใน กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมที่ดิน

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการตรวจสอบภายใน การกิจ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในปัจจุบัน จึงให้ยกเลิกกฎบัตรการตรวจสอบภายใน กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมที่ดิน ฉบับลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ และให้ใช้กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้แทน

กฎบัตรการตรวจสอบภายใน กำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นกรอบอ้างอิงและเป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขอบเขตการปฏิบัติงาน และกรอบจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

๑. คำนิยาม

การตรวจสอบภายใน คือ กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้ส่วนราชการบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลเป็นระบบ

มาตรฐานการตรวจสอบภายใน คือ ข้อบังคับพื้นฐานที่ต้องปฏิบัติสำหรับการปฏิบัติงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานในงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน

จริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน คือ หลักการที่เกี่ยวกับวิชาชีพและการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน รวมถึงหลักปฏิบัติที่ผู้ตรวจสอบภายในพึงประพฤติปฏิบัติ

หน่วยรับตรวจ หมายถึง สำนัก กอง หรือเทียบเท่า สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร และสาขา สำนักงานที่ดินจังหวัด สาขา ส่วนแยก และอำเภอ

๒. วัตถุประสงค์การตรวจสอบภายใน

๒.๑ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ด้วยความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม โดยเพิ่มมูลค่าในกระบวนการดำเนินงาน การปฏิบัติงานของหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สอดคล้องกับนโยบาย แผนงาน ระเบียบปฏิบัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ เพื่อให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า มีการกำหนดและประเมินผลกระทบจากความเสี่ยงที่สำคัญ นำไปสู่ระบบการควบคุมภายในที่ดี ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และคุ้มค่า

๒.๓ เพื่อให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า ข้อมูลทางการเงิน การบริหารงาน และการดำเนินงานที่สำคัญมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา โดยสอบทานและประเมิน กระบวนการปฏิบัติงาน ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน การบริหารงาน และความเพียงพอของการควบคุมภายใน

๓. สายการบังคับบัญชา

๓.๑ กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมที่ดิน มีโครงสร้างการแบ่งงานภายในออกเป็น ๑ งาน ๓ กลุ่มงาน ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายในเป็นผู้บริหารสูงสุด และมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมที่ดิน

๓.๒ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน เสนอแผนการตรวจสอบภายในประจำปี ต่ออธิบดีกรมที่ดิน เพื่อพิจารณาอนุมัติ และส่งสำเนาแผนการตรวจสอบภายในที่ได้รับอนุมัติแล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๓ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน เสนอรายงานผลการตรวจสอบภายใน โดยตรงต่ออธิบดีกรมที่ดิน เพื่อพิจารณาสั่งการแล้วสำเนารายงานดังกล่าวให้คณะกรรมการ ตรวจสอบ และประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงมหาดไทย

๓.๔ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน กำหนดนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงาน ให้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน รวมทั้งควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม แผนการตรวจสอบประจำปี

๔. อำนาจหน้าที่

๔.๑ กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงาน ในสังกัดกรมที่ดิน และมีอำนาจในการเข้าถึงบุคคล ข้อมูล ทรัพย์สิน เอกสารหลักฐาน ระบบงาน และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อรับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยหน่วยรับตรวจมีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน ดังนี้

(๑) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และคำชี้แจง เกี่ยวกับเรื่องที่ตรวจสอบแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

(๒) จัดเตรียมรายละเอียดแผนงาน/โครงการ ระบบบัญชี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(๓) ปฏิบัติตามข้อทักท้วง และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ในเรื่อง ต่างๆ ที่อธิบดีกรมที่ดินสั่งการให้ปฏิบัติ และรายงานผลการดำเนินการภายใน ๔๕ วัน นับจากวันที่ได้รับรายงาน

๔.๒ กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ในการประเมินระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องดังกล่าว แต่ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนด นโยบาย วิธีการปฏิบัติงาน การจัดวาง หรือแก้ไขระบบการควบคุมภายใน และการบริหาร ความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจ ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ ผู้ตรวจสอบภายใน มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกิจกรรมที่ตรวจสอบ ปราศจากการแทรกแซงในการปฏิบัติงาน และการเสนอความเห็น ในการตรวจสอบจากบุคคลหนึ่งบุคคลใด และไม่ควรเป็นกรรมการในคณะกรรมการใดๆ ของส่วน ราชการหรือหน่วยงานในสังกัดอันมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและการเสนอ ความเห็น

๕. ความรับผิดชอบ

๕.๑ กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุน การบริหารงานและการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมที่ดิน และ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงมหาดไทย โดยคำนึงถึง ความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง และความเพียงพอของระบบการควบคุม ภายใน

๕.๒ เสนอแผนการตรวจสอบภายในประจำปีต่ออธิบดีกรมที่ดินพิจารณาอนุมัติ ภายในเดือนกันยายน

๕.๓ ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐาน การตรวจสอบภายใน และจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ คู่มือ/ แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรณีที่ ไม่ได้กำหนดไว้ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานสากล

๕.๔ เสนอรายงานผลการตรวจสอบต่ออธิบดีกรมที่ดิน ภายในเวลาอันสมควรหรือ อย่างน้อย ๒ เดือน นับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จตามแผน กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็น เรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

๕.๕ ติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ โดยให้หน่วยรับตรวจชี้แจงหรือรายงาน ผลการดำเนินการภายใน ๔๕ วัน นับจากวันที่ได้รับรายงาน เพื่อสรุปเสนออธิบดีกรมที่ดิน

๕.๖ ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของ ทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง และระบบควบคุมภายใน แก่หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยรับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้องในลักษณะเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กรมที่ดิน

๕.๗ ประสานงานกับหน่วยรับตรวจ เพื่อให้ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจมีส่วนร่วม ในการให้ข้อมูล และข้อเสนอแนะในอันที่จะทำให้ผลการตรวจสอบมีประโยชน์ สามารถนำไปสู่ การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข

๕.๘ ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการตรวจสอบและ ประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในบรรลุ เป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๙ พัฒนาศักยภาพของกลุ่มตรวจสอบภายในให้มีความรู้ความชำนาญ ทักษะด้านวิชาชีพตรวจสอบภายใน มาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายใน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ และบุคคลทั่วไป ต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

๕.๑๐ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๖. ขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

๖.๑ สอบทานการปฏิบัติงาน ระบบงาน ตลอดจนวิธีปฏิบัติของหน่วยรับตรวจ เพื่อประเมินระบบการควบคุมภายใน ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

๖.๒ สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และหรือ/กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง ที่ทางราชการกำหนด เพื่อให้มั่นใจว่าสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ตรงตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับนโยบายของกรมที่ดิน

๖.๓ สอบทานความถูกต้อง เชื่อถือได้ของข้อมูลรายงานการเงิน และประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยรับตรวจ

๖.๔ ตรวจสอบระบบการดูแลรักษา และความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินนั้น

๖.๕ สอบทานการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศ การรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ความพร้อมใช้งานของระบบงาน ตามแนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐ

๖.๖ วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

๖.๗ ให้คำปรึกษาและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กร และปรับปรุงการดำเนินงาน การออกแบบระบบงาน วิธีการต่างๆ ในการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ

๗. จริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ผู้ตรวจสอบภายในพึงประพฤติปฏิบัติงานภายใต้กรอบความประพฤติที่ดีงาม ในอันที่จะนำมาซึ่งหลักประกันความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม เป็นอิสระ และเปี่ยมคุณภาพนอกเหนือจากการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการ และกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

หลักปฏิบัติที่กำหนดในกรอบจริยธรรม เป็นหลักการพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่ที่ผู้ตรวจสอบภายในพึงปฏิบัติโดยใช้สามัญสำนึก และวิจารณญาณอันเหมาะสม จึงควรยึดถือและดำรงไว้ซึ่งหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

๗.๑ ความซื่อสัตย์ (Integrity) ความซื่อสัตย์ของผู้ตรวจสอบภายในจะสร้างให้เกิดความไว้วางใจและทำให้ดุลยพินิจของผู้ตรวจสอบภายในมีความน่าเชื่อถือ และยอมรับจากบุคคลทั่วไป

๗.๒ ความเที่ยงธรรม (Objectivity) ผู้ตรวจสอบภายในจะแสดงความเที่ยงธรรมเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการรวบรวมข้อมูล ประเมินผล และรายงานผลการตรวจสอบด้วยความไม่ลำเอียง ผู้ตรวจสอบภายในต้องทำหน้าที่อย่างเที่ยงธรรมในทุกๆ สถานการณ์และไม่ปล่อยให้ความรู้สึกส่วนตัวหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่นเข้ามามีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติงาน

๗.๓ การปกปิดความลับ (Confidentiality) ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องเคารพในคุณค่าและสิทธิของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลที่ได้รับทราบจากการปฏิบัติงาน และไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเสียก่อน ยกเว้นในกรณีที่มีพันธะในแง่ของงานอาชีพ และเกี่ยวข้องกับกฎหมายเท่านั้น

๗.๔ ความสามารถในหน้าที่ (Competency) ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องนำความรู้ทักษะ และประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชี้อาณวงศ์**
(นายอภิรักษ์ ชี้อาณวงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๒๐/ว ๑๕๕๓๔

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง กำชับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนที่ดิน และการสำรองข้อมูล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยกรมที่ดินได้รับรายงานผลการตรวจการปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนที่ดิน และการสำรองข้อมูลของสำนักงานที่ดินจังหวัด สาขา ส่วนแยก ที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ Land ๒๐๑๒ และระบบคอมพิวเตอร์ตามโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน (ระบบบริษัทสามารถฯ) ว่า สำนักงานที่ดินส่วนใหญ่มีรายการงานค้างจดทะเบียนในระบบจำนวนมาก เนื่องจากเมื่อดำเนินการจดทะเบียนแล้วไม่บันทึก “จดทะเบียน” ในระบบทำให้ฐานข้อมูลทะเบียนที่ดินไม่ถูกต้องไม่เป็นปัจจุบัน และเมื่อสิ้นวันไม่มีการสำรองข้อมูล (backup) ลงในแผ่นซีดีหรืออุปกรณ์อื่นแยกต่างหากจากเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) เพื่อป้องกันข้อมูลที่จัดเก็บไว้สูญหาย หรือถูกทำลายตามแนวทางการรักษาความปลอดภัยข้อมูลสารสนเทศที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากสำนักงานที่ดินไม่มีระบบการควบคุมในเรื่องดังกล่าว

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลทะเบียนที่ดินที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันเป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จในการให้บริการประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ จึงขอให้จังหวัดกำชับเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามแนวทางการควบคุม ดังนี้

๑. การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนที่ดิน เมื่อดำเนินการลงนามจดทะเบียนเสร็จแล้ว ให้เข้าไปดำเนินการในระบบคอมพิวเตอร์เมนูจดทะเบียนคลิก “จดทะเบียน” ทุกครั้ง เพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนที่ดินให้เป็นปัจจุบัน สำหรับรายการจดทะเบียนที่ยังไม่ได้ปรับปรุงข้อมูลให้ตรวจสอบและปรับปรุง ดังนี้

๑.๑ ระบบ Land ๒๐๑๒

ขั้นตอนที่ ๑ เข้าระบบไปที่เมนูรายงาน เลือกรายการ “บัญชีรับทำการ (บ.ท.ด.๒)” เลือกรายการ “เรื่องที่ยังไม่ได้ปรับปรุงข้อมูล” ระบุช่วงเวลาและคลิกปุ่มค้นหา จะปรากฏรายละเอียดเรื่องที่ยังไม่ได้ปรับปรุงข้อมูลทั้งหมดในช่วงเวลาที่ระบุ

ขั้นตอนที่ ๒ ให้เข้าไปที่เมนูสอบถามข้อมูล ระบุเลขเอกสารสิทธิ หรือชื่อ-สกุล ผู้ถือกรรมสิทธิ์ซึ่งได้ข้อมูลจากขั้นตอนที่ ๑ ระบบจะแสดงรายละเอียดข้อมูล ให้ตรวจสอบกับเอกสารสิทธิฉบับสำนักงานว่าเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ตรงกันหรือไม่ หากตรงกันแล้ว ไม่ต้องดำเนินการอะไร แต่ถ้าไม่ตรงกันต้องเข้าไปดำเนินการคลิก “จดทะเบียน” เรื่องนั้นในเมนูจดทะเบียน

๑.๒ ระบบคอมพิวเตอร์ตามโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน (ระบบบริษัทสามารถฯ) ให้เข้าระบบไปที่ระบบงานจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม คลิกเมนู “งานจดทะเบียนสิทธิและอนุมัติรับคำขอ” และคลิกเมนูย่อย “ตรวจสอบงานค้างจดทะเบียน” ระบุช่วงเวลาและคลิกปุ่มค้นหา จะปรากฏรายการงานค้างจดทะเบียนให้คลิกปุ่ม “จดทะเบียน” สำหรับรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ และอยู่ในสถานะ “ชำระเงิน” ทั้งนี้ผู้ดำเนินการจะต้องเป็นผู้ได้รับสิทธิให้เข้าดำเนินการในเมนูดังกล่าวเท่านั้น

๑.๓ ระบบการควบคุม ให้สำนักงานที่ดินมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบตรวจสอบรายการที่ยังไม่ปรับปรุงข้อมูลในรายงานบัญชีรับทำการ (บ.ท.ด.๒) ทุกวัน ซึ่งจะเป็นรายการที่มีเครื่องหมาย x ในช่องหมายเหตุ (ระบบ Land ๒๐๑๒) หรือรายการที่แสดงสถานะ “ชำระเงิน” (ระบบบริษัทสามารถฯ) แล้วเสนอหัวหน้าฝ่ายทะเบียน และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา หรือหัวหน้าส่วนแยกทราบ รวมทั้งให้หัวหน้าฝ่ายทะเบียนเรียกดูรายงาน “เรื่องที่ยังไม่ได้ปรับปรุงข้อมูล” ตามข้อ ๑.๑ ขั้นตอนที่ ๑ หรือเมนูย่อย “ตรวจสอบงานค้างจดทะเบียน” ตามข้อ ๑.๒ อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลได้ถูกปรับปรุงแล้วทุกรายการ

๒. การสำรองข้อมูลทะเบียนที่ดิน ให้สำนักงานที่ดินใช้ระบบ Land ๒๐๑๒ มอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการสำรองข้อมูลลงในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลภายนอก เช่น แผ่นซีดี แฟลชไดรฟ์ เอ็กซ์เทอร์นัลฮาร์ดดิสก์ จำนวน ๒ ชุด เป็นประจำทุกวัน เก็บรักษาไว้ที่สำนักงานที่ดิน เพื่อลดความเสี่ยงกรณีข้อมูลเสียหาย สามารถนำข้อมูลที่สำรองไว้มาใช้งานได้ทันที เนื่องจากข้อมูลของระบบนี้ไม่ได้ถูกส่งข้อมูลโดยอัตโนมัติไปเก็บไว้ที่ศูนย์สารสนเทศที่ดิน เหมือนระบบบริษัทสามารถฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชี้อาณวงศ์**

(นายอภิรักษ์ ชี้อาณวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๙๙๒, ๙๓

โทรสาร. ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๔๐

บัญชีรายชื่อหนังสือเวียน ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ
สำนักกฎหมาย
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ลำดับที่	๑. เลขที่หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่ง ๒. ลงวัน เดือน ปี	ชื่อเรื่อง	หน้า
๑.	ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๐๐๙๘๑ ลง. ๑ มิ.ย. ๕๙	การดำเนินการด้านกฎหมาย	๕๐๑
๒.	ที่ มท ๐๕๐๕.๒/ว ๑๖๗๒๖ ลง. ๗ ก.ค. ๕๙	ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙	๕๐๗
๓.	ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๑๗๑๒๗ ลง. ๑๒ ก.ค. ๕๙	พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	๕๑๑
๔.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๔/๐๑๓๕๒ ลง. ๒๙ ก.ค. ๕๙	การจัดตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก	๕๒๓
๕.	ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๐๑๔๙๓ ลง. ๑๙ ส.ค. ๕๙	การจัดตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก	๕๒๕
๖.	ที่ มท ๐๕๐๕.๒/ว ๒๑๖๑๖ ลง. ๒๙ ส.ค. ๕๙	การปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙	๕๒๙
๗.	ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๒๒๙๐๕ ลง. ๑๒ ก.ย. ๕๙	การสนับสนุนการดำเนินการตามมาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๕๓๐

บัญชีรายชื่อหนังสือเวียน ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ
สำนักกฎหมาย
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ลำดับที่	๑. เลขที่หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่ง ๒. ลงวัน เดือน ปี	ชื่อเรื่อง	หน้า
๘.	ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๐๕.๓/ว ๒๖๓๒๗ ลง. ๑๒ ต.ค. ๕๙	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์ การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙	๕๓๑

(สำเนา)

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย โทร ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗ โทรสาร ๐๒๑๔๓ ๙๐๖๒

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๐๐๙๘๑

วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินการด้านกฎหมาย

เรียน หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตกรมที่ดิน ผู้ตรวจราชการกรม ผู้อำนวยการสำนัก
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสำนักงาน
ผู้อำนวยการกลุ่ม และผู้อำนวยการศูนย์

สำนักกฎหมายขอส่งบันทึกกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๘.๔/ว ๒๔๐๕
ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙ เรื่อง การดำเนินการด้านกฎหมาย ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๒
เมษายน ๒๕๕๙ ให้ส่วนราชการผู้รับผิดชอบกฎหมายบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เนื้อหามีความชัดเจนและได้ข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี โดยแจ้งให้หน่วยงาน
ในสังกัดกระทรวงมหาดไทยถือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มาเพื่อโปรดทราบ
และถือปฏิบัติ ในการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี รายละเอียดปรากฏตามหนังสือสำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๒๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) **ประภัศร สืบเหล่าน**

(นายประภัศร สืบเหล่าน)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

(สำเนา)

ด่วนมาก

ส่วนราชการ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานปลัดกระทรวง (สกม.) โทร ๐ ๒๒๒๒ ๒๔๔๔, (มท) ๕๐๔๖๔

ที่ มท ๐๒๐๘.๔/ว ๒๔๐๕

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินการด้านกฎหมาย

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๒๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ที่ลงมติเห็นชอบตามข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี ดังนี้

๑. ให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการออกกฎหมายลูกบทที่ออกตามกฎหมายแม่บทที่ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว โดยเฉพาะกฎหมายสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการบริหารราชการแผ่นดินหรือการปฏิรูปประเทศ ให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน สำหรับกฎหมายที่มีความสำคัญรองลงมาให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน รวมทั้งให้รายงานความคืบหน้าการจัดทำกฎหมายลูกบทดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย

๒. ในการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี ให้ทุกส่วนราชการผู้รับผิดชอบกฎหมายบูรณาการ การทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรายละเอียดของเนื้อหาให้ได้ความชัดเจนและให้ได้ข้อยุติในหลักการก่อนนำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ให้ส่วนราชการแจ้งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ วัชรกุล) ดันยวรรธนะ) เพื่อประสานสร้างความเข้าใจนโยบายของรัฐบาล ในการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่แนบมาพร้อมนี้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการด้านกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี จึงให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทยถือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว สำหรับการดำเนินการตามข้อ ๑ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูล ติดตามผลการดำเนินการและประสานงาน ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทยจัดทำข้อมูลกฎหมายตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้ ส่งให้กระทรวงมหาดไทยภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และรายงานความคืบหน้าการจัดทำกฎหมายลูกบทให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันสุดท้ายของเดือนพฤษภาคมแล้วเสร็จ โดยให้รายงานครั้งแรกภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หากมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการก็ให้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

(ลงชื่อ) ประทีป กิริติเรขา

(นายประทีป กิริติเรขา)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๕๐๒

(สำเนา)

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๒๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินการด้านกฎหมาย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ นายกรัฐมนตรี
เสนอว่า

๑. เพื่อให้กฎหมายแม่บทที่ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้วมีผลใช้บังคับโดย
สมบูรณ์และสามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเร่งรัด
ดำเนินการออกกฎหมายลูกบท เช่น พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง เพื่อให้เป็นไปตามนัยมติ
คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ (เรื่อง สรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงาน
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ทั้งนี้ โดยเฉพาะกฎหมายสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการบริหาร
ราชการแผ่นดินหรือการปฏิรูปประเทศ ให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน สำหรับ
กฎหมายที่มีความสำคัญรองลงมาให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน รวมทั้งให้รายงานความคืบหน้า
การจัดทำกฎหมายลูกบทดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย

๒. ในการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี ให้ทุกส่วนราชการผู้รับผิดชอบ
กฎหมายบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรายละเอียดของเนื้อหาให้มีความ
ชัดเจนและให้ได้ข้อยุติในหลักการก่อนนำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อผ่านการตรวจ
พิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ให้ส่วนราชการแจ้งรัฐมนตรีประจำสำนัก
นายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ ธันยวรรณะ) เพื่อประสานสร้างความเข้าใจนโยบายของรัฐบาล
ในการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป
ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่
เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อำพน กิตติอำพน

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อมราลักษณ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๕๕ (B./ส./รณ.)

๕๐๓

(สำเนา)

ด่วนมาก

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย โทร ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗ โทรสาร ๐๒๑๔๓ ๙๐๖๒

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/๕๓๖

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินการด้านกฎหมาย

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๒๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ที่ลงมติเห็นชอบตามข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี ดังนี้

๑.๑.๑ เพื่อให้กฎหมายแม่บทที่ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว มีผลใช้บังคับโดยสมบูรณ์และสามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการออกกฎหมายลูกบท เช่น พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง เพื่อให้เป็นไปตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ (เรื่อง สรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ทั้งนี้ โดยเฉพาะกฎหมายสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการบริหารราชการแผ่นดินหรือการปฏิรูปประเทศให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน สำหรับกฎหมายที่มีความสำคัญรองลงมาให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน รวมทั้งให้รายงานความคืบหน้าการจัดทำกฎหมายลูกบทดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย

๑.๑.๒ ในการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี ให้ทุกส่วนราชการ ผู้รับผิดชอบกฎหมายบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรายละเอียดของเนื้อหา ให้ได้ความชัดเจนและให้ได้ข้อยุติในหลักการก่อนนำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ให้ส่วนราชการแจ้งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ ตันยวรรณนะ) เพื่อประสานสร้างความเข้าใจนโยบายของรัฐบาลในการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่อไป (เอกสารหมายเลข ๑)

๑.๒ กระทรวงมหาดไทยมีบันทึก ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๘.๔/ว ๒๔๐๕ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙ แจ้งให้กรมที่ดินถือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีตาม ๑.๑ สำหรับการดำเนินการตาม ๑.๑.๑ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูล ติดตามผลการดำเนินการ และประสานงาน ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทยจัดทำข้อมูลกฎหมายตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้ส่งให้กระทรวงมหาดไทยภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และรายงานความคืบหน้าการจัดทำกฎหมายลูกบทให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันสุดท้าย

ของทุกเดือนจนกว่าแล้วเสร็จ โดยให้รายงานครั้งแรกภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หากมี ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการก็ให้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย (เอกสาร หมายเลข ๒)

๒. ข้อเท็จจริง

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้กรมที่ดินมีอำนาจหน้าที่ในดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยอาคารชุด กฎหมายว่าด้วยช่างรังวัดเอกชน กฎหมายว่าด้วยการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีกฎหมายหลักที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน ๕ ฉบับ ดังนี้

๒.๑ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และประมวลกฎหมายที่ดิน

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๖)

๒.๒ พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒.๓ พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑)

๒.๔ พระราชบัญญัติการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๕ พระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๕

๓. ข้อพิจารณา

สำนักกฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการด้านกฎหมายของ กรมที่ดิน เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีตาม ๑.๑ ควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ กรณีการดำเนินการตาม ๑.๑.๑ เพื่อให้เร่งรัดดำเนินการออกกฎหมาย ลูกบทที่ออกตามกฎหมายแม่บทที่ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว โดยเฉพาะกฎหมายสำคัญ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการบริหารราชการแผ่นดินหรือการปฏิรูปประเทศ เห็นว่า เมื่อกรมที่ดิน มีกฎหมายที่อยู่ในภารกิจความรับผิดชอบ จำนวน ๕ ฉบับตาม ๒ ซึ่งประกาศใช้บังคับเป็น กฎหมายเรียบร้อยแล้วและได้ออกกฎหมายลูกบทตามกฎหมายแม่บทดังกล่าวไปแล้ว โดยไม่มี กฎหมายสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการบริหารราชการแผ่นดินหรือการปฏิรูปประเทศที่จะ ต้องดำเนินการตามนัยดังกล่าวแต่อย่างใด ประกอบกับกรมที่ดินให้มีการสำรวจ ตรวจสอบ และ ทบทวนกฎหมายลูกบทที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำเนินการยกเลิก ปรับปรุง หรือ

จัดให้มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศขึ้นใหม่ ให้ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพการณ์ สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว และลดภาระของประชาชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ โดยนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของ ประชาชนมาประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความ เหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้น ควรแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

๓.๒ สำหรับกรณีตาม ๑.๑.๒ เป็นกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ส่วนราชการ ผู้รับผิดชอบกฎหมายบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เนื้อหา มีความ ชัดเจน และได้ข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี เป็นการกำหนดแนวทางในการเสนอร่างกฎหมายต่อ คณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ควรเวียนให้สำนัก/กอง ทราบและถือปฏิบัติ

๔. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอให้ลงนามในบันทึกเรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่เสนอมาพร้อมนี้

(ลงชื่อ) **ประภัศร สืบเหล่าน**
(นายประภัศร สืบเหล่าน)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๐๕.๒/ว ๑๖๗๒๖

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับ
การกระทำผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง
กับการกระทำผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙

ด้วยกระทรวงมหาดไทยมอบหมายให้กรมที่ดินพิจารณากำหนดมาตรการ
ป้องปรามการกระทำความผิดอาญาที่บุคคลภายนอกได้กระทำความผิดที่ที่ดินหรือกรณีที่ดินที่บุคคล
ภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญา ซึ่งส่งผลให้เกิด
ความเสียหายต่อราชการกรมที่ดิน ทั้งในด้านการปฏิบัติราชการให้บริการประชาชน และด้าน
ภาพลักษณ์ขององค์กร

กรมที่ดินจึงได้ออกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอก
ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการเมื่อมีกรณีที่บุคคล
ภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญาต่อกรมที่ดิน หรือร่วมกับหรือให้การสนับสนุน
เจ้าหน้าที่ในการกระทำความผิดอาญา ดังนั้น จึงขอให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดินดังกล่าว
เพื่อมิให้เกิดการกระทำอันจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของบริการประชาชนและภาพลักษณ์ของ
กรมที่ดินขึ้นอีก รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชื่นธานุวงศ์**

(นายอภิรักษ์ ชื่นธานุวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๙๔

โทรสาร. ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๓

(สำเนา)

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญา

พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่ได้มีกรณีบุคคลภายนอกกระทำความผิดอาญาต่อกรมที่ดินในสำนักงานที่ดิน หรือกรณีบุคคลภายนอกร่วมกับหรือให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการกระทำความผิดอาญา ในสำนักงานที่ดิน ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อราชการกรมที่ดิน ทั้งในด้านการปฏิบัติราชการ ให้บริการประชาชน และด้านภาพลักษณ์ขององค์กร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบ ข้อ ๒ (๑) และข้อ ๑๕ (๔) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคล ภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ความผิดอาญา” หมายความว่า ความผิดในภาค ๒ ลักษณะ ๒ หมวด ๑ ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ลักษณะ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง และลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“บุคคลภายนอก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมิใช่ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ในสังกัดกรมที่ดิน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงาน ประเภทอื่นในสังกัดกรมที่ดิน

“เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา” หมายความว่า รวมถึง เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครและเจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขา ด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและ รวบรวมหลักฐานในการดำเนินคดีอาญากับผู้ที่เกี่ยวข้อง

“สำนักงานที่ดินจังหวัด และสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา” หมายความว่า รวมถึง สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร และสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขา ด้วย

ข้อ ๔ เมื่อความปรากฏว่าได้มีบุคคลภายนอกกระทำความผิดอาญาต่อกรรมที่ดินหรือบุคคลภายนอกร่วมกับหรือให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการกระทำความผิดอาญาต่อกรรมที่ดินในสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาใด ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขานั้นตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมหลักฐานภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ทราบการกระทำความผิด คณะกรรมการประกอบด้วย เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าฝ่ายทะเบียน หัวหน้าฝ่ายรังวัด และหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ เป็นกรรมการ นักวิชาการที่ดินที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการ และเลขานุการ

กรณีของสำนักงานที่ดินส่วนแยก ให้เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยกตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมหลักฐาน ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ทราบการกระทำความผิด คณะกรรมการ ประกอบด้วย เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก เป็นประธานกรรมการ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ด้านทะเบียน นายช่างรังวัด (ถ้ามี) ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๔ ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในการกระทำความผิดอาญาของบุคคลภายนอก ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการ

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้ว และสรุปผลการพิจารณาได้ว่ามีหลักฐานแสดงว่าบุคคลภายนอกกระทำความผิดอาญา ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุ ตามฐานความผิดอาญาที่คณะกรรมการสรุป ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่สรุปผลการพิจารณา เพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แต่หากพบว่าการกระทำของบุคคลภายนอกไม่เป็นความผิดอาญา หรือไม่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลภายนอกได้กระทำความผิดอาญา ให้สรุปผลการพิจารณาของคณะกรรมการและยุติเรื่อง

ข้อ ๖ กรณีของสำนักงานที่ดินอำเภอ ให้เจ้าพนักงานที่ดินอำเภอดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมหลักฐาน พร้อมทั้งสรุปผลการพิจารณาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบการกระทำความผิด แล้วเสนอนายอำเภอพิจารณาสั่งการ ในกรณีที่ต้องมีการแจ้งความร้องทุกข์ให้ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุ ตามฐานความผิดอาญาที่สรุปผลการพิจารณาภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่สรุปผลการพิจารณา เพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ กรณีที่การกระทำของบุคคลภายนอกไม่เป็นความผิดอาญา หรือไม่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลภายนอกได้กระทำความผิดอาญา ให้สรุปผลการพิจารณาและเสนอนายอำเภอพิจารณายุติเรื่อง เมื่อได้ดำเนินการตามข้อสั่งการเสร็จแล้ว ให้รายงานผลดำเนินการให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทราบ

ข้อ ๗ กรณีการกระทำความผิดอาญาตามข้อ ๔ และข้อ ๖ เป็นการกระทำความผิดที่ชัดแจ้งว่าเป็นความผิดอาญาฐานใด และมีหลักฐานที่สามารถใช้อ้างการกระทำความผิดอาญาได้ ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือเจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก แจ้งความร้องทุกข์พร้อมทั้งส่งพยานหลักฐานต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ทราบการกระทำความผิด โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการในส่วนของสำนักงานที่ดินอำเภอให้เจ้าพนักงานที่ดินอำเภอเสนอนายอำเภอพิจารณาสั่งการเพื่อแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุ เสร็จแล้วรายงานให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทราบ

ข้อ ๘ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินคดีติดตามการดำเนินการของพนักงานสอบสวนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ถ้อยคำและนำเสนอพยานหลักฐาน

ข้อ ๙ เมื่อได้แจ้งความร้องทุกข์ตามข้อ ๕ และข้อ ๖ แล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดรวบรวมการดำเนินคดีในสำนักงานที่ดินแล้วรายงานให้กรมที่ดินทราบจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ข้อ ๑๐ กรณีมีการดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาต่อบุคคลภายนอกอยู่แล้วก่อนระเบียบฉบับนี้ใช้บังคับและคดียังไม่ถึงที่สุด ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดรวบรวมข้อมูลของสำนักงานที่ดินทุกแห่งภายในจังหวัดและรายงานผลดำเนินการให้กรมที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับรายงานผลดำเนินการคดีตามข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้วให้สำนักกฎหมายสรุปรวบรวมสถิติการดำเนินคดีตามฐานความผิดอาญา เพื่อประเมินผลกระทบต่อกฎที่ดิน

ข้อ ๑๒ ให้อธิบดีกรมที่ดินรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชี้อาณวงศ์**

(นายอภิรักษ์ ชี้อาณวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๑๗๑๒๗

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒)
พ.ศ. ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ประกาศพระราชบัญญัติหลักประกัน
ทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐๔ ก วันที่ ๕
พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ใช้บังคับเมื่อ
พ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นไป จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่นั้น
วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เว้นแต่มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕
มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป จึงมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ส่วนพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ใช้บังคับตั้งแต่นั้น
วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป จึงมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน
๒๕๕๘

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน
พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีอำนาจ
หน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามกฎหมาย ถือได้ว่าเป็น “นายทะเบียน” ตามคำนิยาม
ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการ
ตามที่กฎหมายกำหนดในกรณีที่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเป็น “ทรัพย์สินมีทะเบียน” ซึ่งอยู่ในอำนาจ
หน้าที่ของกรมที่ดิน กล่าวคือ หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด รายละเอียด
ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ สามารถดูรายละเอียดของพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ

พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ที่ www.dol.go.th หัวข้อ “ข่าวประชาสัมพันธ์” หรือเว็บไซต์ของสำนักงานกฎหมาย www.dol.go.th/legal หัวข้อ “เผยแพร่ข่าวสาร”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภินันท์ ชี้อธานุวงศ์**
(นายอภินันท์ ชี้อธานุวงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักงานกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗

โทรสาร. ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

สรุปสาระสำคัญ พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘

เหตุผลในการตรากฎหมาย

โดยที่ทรัพย์สินที่อาจนำมาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ในลักษณะที่ผู้ให้หลักประกันไม่ต้องส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับหลักประกันหรือการจำนองตามมาตรา ๗๐๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำกัดเฉพาะอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์มีทะเบียนบางประเภทเท่านั้น ผู้ประกอบธุรกิจจึงไม่สามารถนำทรัพย์สินอื่นที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ นอกจากทรัพย์สินดังกล่าวมาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ในลักษณะที่ผู้ให้หลักประกันไม่ต้องส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับหลักประกันได้ เช่น สังหาริมทรัพย์ที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ สินค้าคงคลัง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า หรือทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งที่ทรัพย์สินเหล่านี้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเช่นกัน อีกทั้งกระบวนการบังคับจำนองมีความล่าช้า อันเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ สมควรตรากฎหมายเพื่อรองรับการนำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ในลักษณะที่ไม่ต้องส่งมอบการครอบครองแก่เจ้าหนี้ และสร้างระบบการบังคับหลักประกันที่มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจ

วันใช้บังคับกฎหมาย (มาตรา ๒)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐๔ ก วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙)

เว้นแต่มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘)

บทนิยาม (มาตรา ๓)

ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการ” หมายความว่า ทรัพย์สินที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจและสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจนั้นที่ผู้ให้หลักประกันนำมาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ ซึ่งผู้ให้หลักประกันอาจโอนบรรดาทรัพย์สินและสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นให้แก่บุคคลอื่นในลักษณะที่ผู้รับโอนสามารถประกอบธุรกิจดังกล่าวต่อไปได้ทันที

“ทรัพย์สินมีทะเบียน” หมายความว่า ทรัพย์สินที่กฎหมายกำหนดให้มีทะเบียนสิทธิ

“เจ้าพนักงานทะเบียน” หมายความว่า เจ้าพนักงานทะเบียนหลักประกันทางธุรกิจ

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนสิทธิตามกฎหมาย

“ผู้บังคับหลักประกัน” หมายความว่า บุคคลคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งผู้ให้หลักประกัน และผู้รับหลักประกันตกลงกันให้เป็นผู้บังคับหลักประกันในกรณีที่นำกิจการมาเป็นหลักประกัน

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตทำการเป็นผู้บังคับหลักประกันตามพระราชบัญญัตินี้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(๑) สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(๒) บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตและบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย

(๓) ธนาคารหรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

“สิทธิเรียกร้อง” หมายความว่า สิทธิที่จะได้รับชำระหนี้และสิทธิอื่นๆ แต่ไม่หมายความรวมถึงสิทธิที่มีตราสาร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รักษาการตามกฎหมาย (มาตรา ๔)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่น หรือออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของตน

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

โครงสร้างของกฎหมาย

หมวด ๑ สัญญาหลักประกันทางธุรกิจ (มาตรา ๕ – มาตรา ๑๓)

หมวด ๒ การดำเนินการทางทะเบียน (มาตรา ๑๔ – มาตรา ๒๑)

หมวด ๓ สิทธิและหน้าที่ของผู้ให้หลักประกันและผู้รับหลักประกัน (มาตรา ๒๒ – มาตรา ๒๘)

หมวด ๔ สิทธิและหน้าที่ระหว่างผู้ให้หลักประกันและผู้รับหลักประกันกับบุคคลภายนอก (มาตรา ๒๙ – มาตรา ๓๔)

หมวด ๕ การบังคับหลักประกันที่เป็นทรัพย์สิน (มาตรา ๓๕ – มาตรา ๕๓)

หมวด ๖ การบังคับหลักประกันที่เป็นกิจการ (มาตรา ๕๔ – มาตรา ๗๙)

ส่วนที่ ๑ ผู้บังคับหลักประกัน (มาตรา ๕๔ – มาตรา ๖๐)

ส่วนที่ ๒ กระบวนการบังคับหลักประกันที่เป็นกิจการ (มาตรา ๖๑ – มาตรา ๗๔)

ส่วนที่ ๓ การคัดค้านผู้บังคับหลักประกัน (มาตรา ๗๕ – มาตรา ๗๙)

หมวด ๗ ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ (มาตรา ๘๐ – มาตรา ๘๑)

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๘๒ – มาตรา ๘๖)

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ กับการปฏิบัติงานตามภารกิจของกรมที่ดิน

สัญญาหลักประกันทางธุรกิจ คือ สัญญาซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้ให้หลักประกัน ตราทรัพย์สินไว้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับหลักประกัน เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ โดยไม่จำเป็นต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้รับหลักประกัน ผู้ให้หลักประกันอาจตราทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันการชำระหนี้อันบุคคลอื่นต้องชำระก็ได้

๑. “นายทะเบียน”

มาตรา ๓ ได้กำหนดความหมายของ “นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนสิทธิตามกฎหมาย ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่อยู่ในภารกิจของกรมที่ดินดังต่อไปนี้ จึงถือได้ว่าเป็น “นายทะเบียน” ตามคำนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ เจ้าพนักงานที่ดิน ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๑.๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับห้องชุด ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒

๑.๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งหมายความว่า เจ้าพนักงานที่ดินซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

โดยในการจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจตามมาตรา ๑๘ (๖) กำหนดให้ต้องมีรายละเอียดของทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกัน หากเป็นทรัพย์สินมีทะเบียนให้ระบุประเภทของทะเบียน หมายเลขทะเบียน และนายทะเบียนไว้ด้วย

๒. “ทรัพย์สินมีทะเบียน” และทรัพย์สินที่จะนำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจ

มาตรา ๘ ได้กำหนดประเภทของทรัพย์สินที่จะนำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจไว้ในเบื้องต้น ๖ ประเภทด้วยกัน

(๑) กิจการ

(๒) สิทธิเรียกร้อง

(๓) อสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ เช่น เครื่องจักร สินค้าคงคลังหรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า

(๔) อสังหาริมทรัพย์ในกรณีให้ผู้ให้หลักประกันประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยตรง

(๕) ทรัพย์สินทางปัญญา

(๖) ทรัพย์สินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

โดยทรัพย์สินประเภทที่ (๑) และประเภทที่ (๔) มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใต้ภารกิจของกรมที่ดิน กล่าวคือ ทรัพย์สินประเภทที่ (๑) ได้แก่ “กิจการ” ซึ่งตามคำนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้นหมายความว่า ทรัพย์สินที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจและสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจนั้นที่ผู้ให้หลักประกันนำมาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ ซึ่งผู้ให้หลักประกันอาจโอนบรรดาทรัพย์สินและสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นให้แก่บุคคลอื่นในลักษณะที่ผู้รับโอนสามารถประกอบธุรกิจดังกล่าวต่อไปได้ทันที และทรัพย์สินประเภทที่ (๔) ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่ผู้ให้หลักประกันประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยตรง ดังนั้น ทรัพย์สินที่จะนำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจประเภทที่ (๑) “กิจการ” ในส่วนที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ และทรัพย์สินประเภทที่ (๔) อสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่ผู้ให้หลักประกันประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยตรงนั้น เป็นทรัพย์สินที่กฎหมายกำหนดให้มีทะเบียนสิทธิ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด ย่อมถือว่าเป็น “ทรัพย์สินมีทะเบียน” ตามคำนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘

อย่างไรก็ตาม ทรัพย์สินที่จะนำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจจะต้องมิใช่ทรัพย์สินที่มีกฎหมายกำหนดให้ทรัพย์สินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี หรือเป็นทรัพย์สินส่วนกลางตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด หรือเป็นทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคหรือทรัพย์สินที่ใช้เพื่อเป็นบริการสาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน

๓. หน้าที่ของนายทะเบียน

การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินในฐานะนายทะเบียนนั้น ให้ดำเนินการเฉพาะกรณีที่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเป็นทรัพย์สินมีทะเบียนซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมที่ดินตาม ๒. เท่านั้น

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดหน้าที่ของนายทะเบียนไว้หลายประการด้วยกัน ดังนี้

๓.๑ หน้าที่ของนายทะเบียนในการบันทึกการประกันลงในทะเบียนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามมาตรา ๑๙

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเป็นทรัพย์สินมีทะเบียนให้เจ้าพนักงานทะเบียนแจ้งให้นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่อื่นซึ่งมีนิติสิทธิเหนือทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเท่าที่ปรากฏรายชื่อในหลักฐานทางทะเบียนทราบถึงการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และให้นายทะเบียนบันทึกการประกันตามพระราชบัญญัตินี้ลงในทะเบียนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันโดยเร็วเมื่อได้รับแจ้ง

ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียน
สัญญาหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ.๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ออกโดยอาศัยอำนาจ
ตามความในมาตรา ๑๔ วรรคสาม มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๘ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติ
หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ.๒๕๕๘ ข้อ ๑๕ กำหนดว่า กรณีทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันเป็นทรัพย์สิน
มีทะเบียน ให้เจ้าพนักงานทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนและเจ้าหนี้อื่นซึ่งมีบุริมสิทธิเหนือ
ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเท่าที่ปรากฏรายชื่อในหลักฐานทางทะเบียนทราบถึงการจดทะเบียน
สัญญาหลักประกันทางธุรกิจทางไปรษณีย์ลงทะเบียน เว้นแต่กรณีที่ได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลทาง
อิเล็กทรอนิกส์แล้วให้ส่งโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์

๓.๒ หน้าที่ของนายทะเบียนในการแก้ไขรายการจดทะเบียนทรัพย์สินที่เป็น
หลักประกันตามมาตรา ๒๐

ในกรณีที่คู่สัญญาตกลงแก้ไขรายการจดทะเบียนเป็นประการอื่น ให้ผู้รับ
หลักประกันโดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้หลักประกันเป็นผู้ดำเนินการขอแก้ไข
รายการจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือ

หากรายละเอียดของทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเปลี่ยนแปลงไปจากที่
จดทะเบียนตามที่คู่สัญญาตกลงกันไว้ ผู้ให้หลักประกันต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับหลักประกันทราบ
ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว ถ้าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่เป็นเหตุบังคับหลักประกัน
ให้ถือว่าหนังสือแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเป็นหนังสือ
ให้ความยินยอมของผู้ให้หลักประกัน และให้ผู้รับหลักประกันเป็นผู้ดำเนินการขอแก้ไขรายการ
จดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

ในกรณีที่มีการนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันมารวมเข้ากับทรัพย์สิน
ของบุคคลอื่นจนเป็นส่วนควบหรือแบ่งแยกไม่ได้ ให้ระบุชื่อและที่อยู่ของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของ
ทรัพย์สินอื่นนั้น รวมทั้งประเภท ปริมาณ และมูลค่าของทรัพย์สินที่นำมารวมเข้ากับทรัพย์สินที่
เป็นหลักประกันในเวลาที่ทรัพย์สินรวมเข้ากันไว้ในหนังสือแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของ
ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันด้วย

ผู้มีหน้าที่ดำเนินการขอแก้ไขรายการจดทะเบียนตามมาตรา ๒๐ ซึ่งมีได้
ดำเนินการขอแก้ไขรายการจดทะเบียนจะยกเหตุดังกล่าวขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้ทำการ
โดยสุจริตหาได้ไม่

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่การแก้ไขรายการจดทะเบียน
ตามมาตรา ๒๐ โดยอนุโลม

๓.๓ หน้าที่ของนายทะเบียนในการเปลี่ยนแปลงทะเบียนทรัพย์สินที่เป็น
หลักประกัน ตามมาตรา ๕๑

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเป็นทรัพย์สินมีทะเบียนให้นายทะเบียน
เปลี่ยนแปลงทะเบียนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อผู้รับหลักประกันมีหนังสือแจ้งให้ทราบถึงการจำหน่ายหลักประกัน
ตามมาตรา ๓๙ วรรคสาม

มาตรา ๓๙ วรรคสาม กำหนดว่า ถ้าทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน
มีสภาพเป็นของสดเสียได้ หรือหากหนองช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่าย
ในการเก็บรักษาจะเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สิน ผู้รับหลักประกันอาจจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็น
หลักประกันโดยวิธีที่เห็นสมควรเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ได้ทันที โดยไม่ต้องมีหนังสือแจ้งให้ลูกหนี้
และผู้ให้หลักประกันชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง

(๒) เมื่อผู้รับหลักประกันมีหนังสือแจ้งให้ทราบถึงการจำหน่ายหลักประกัน
ตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๐ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้ให้
หลักประกันไม่ชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง และ
ผู้รับหลักประกันจะบังคับหลักประกันโดยการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเพื่อนำเงินมา
ชำระหนี้ ให้ผู้รับหลักประกันดำเนินการจำหน่ายหลักประกัน โดยวิธีการประมูลโดยเปิดเผย ในการนี้
ผู้รับหลักประกันต้องมีหนังสือแจ้งวัน เวลา สถานที่ และวิธีการจำหน่ายหลักประกันให้ผู้ให้
หลักประกัน ผู้รับหลักประกันอื่น และเจ้าหนี้อื่นซึ่งมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน
เท่าที่ปรากฏรายชื่อในหลักฐานทางทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนดำเนินการ
จำหน่ายหลักประกันโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือโดยวิธีการอื่นที่แสดงว่าผู้รับได้รับ
หนังสือแล้ว

(๓) เมื่อผู้รับหลักประกันมีหนังสือแจ้งให้ทราบถึงการจำหน่ายหลักประกัน
หรือเมื่อผู้รับหลักประกันมีหนังสือแจ้งข้อเท็จจริงและเอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับการบังคับ
หลักประกันหลุดเป็นสิทธิตามมาตรา ๔๔

มาตรา ๔๔ กำหนดว่า ถ้าผู้รับหลักประกันจะบังคับหลักประกันโดย
ให้ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันหลุดเป็นสิทธิ และผู้ให้หลักประกันไม่ชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่
กำหนดไว้ในหนังสือตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง โดยไม่มีหนังสือคัดค้านการบังคับหลักประกันหลุด
เป็นสิทธิภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันและดอกผลที่เกิดขึ้นนับแต่วันที่
ผู้รับหลักประกันมีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันหลุดเป็นสิทธิแก่ผู้รับหลักประกัน
แต่หากผู้รับหลักประกันได้รับหนังสือคัดค้านภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้รับหลักประกันจำหน่าย
ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันโดยวิธีการประมูลโดยเปิดเผยและให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๐ และ
มาตรา ๔๑ มาใช้บังคับแก่การจำหน่ายหลักประกันตามมาตรา ๔๔ โดยอนุโลม

การส่งหนังสือคัดค้านการบังคับหลักประกันหลุดเป็นสิทธิ ให้ทำโดย
ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือโดยวิธีการอื่นที่แสดงว่าผู้รับได้รับหนังสือแล้ว

(๔) เมื่อผู้รับหลักประกันแสดงคำพิพากษาบังคับหลักประกันตาม
มาตรา ๔๘

มาตรา ๔๘ กำหนดว่า ในกรณีที่ศาลเห็นว่ามิเหตุบังคับหลักประกันตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจและข้อตกลงเกี่ยวกับเหตุบังคับหลักประกันที่ผู้รับหลักประกันยกขึ้นเป็นเหตุบังคับหลักประกันตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้ศาลพิพากษาบังคับหลักประกันตามวิธีการที่ผู้รับหลักประกันร้องขอ เว้นแต่ผู้รับหลักประกันจะต้องขอให้บังคับหลักประกันหลุดเป็นสิทธิ แต่กรณีไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๓๗ ให้ศาลพิพากษาให้จำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันโดยการขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้

หากศาลเห็นว่าไม่มีเหตุบังคับหลักประกันตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจหรือข้อตกลงเกี่ยวกับเหตุบังคับหลักประกันที่ผู้รับหลักประกันยกขึ้นเป็นเหตุบังคับหลักประกันตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้อง

คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลตามมาตรา ๓๗ ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์การบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลขึ้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๗ โดยอนุโลม

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

ทั้งนี้ โดยถือว่าหนังสือแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบังคับหลักประกันหรือคำพิพากษาบังคับหลักประกันเป็นเสมือนการแสดงเจตนาของผู้ให้หลักประกัน

๓.๔ หน้าที่ของนายทะเบียนในการจัดบันทึกคำวินิจฉัยบังคับหลักประกันตามมาตรา ๖๙ และการจัดบันทึกคำวินิจฉัยบังคับหลักประกันส่วนที่ถูกเพิกถอนตามมาตรา ๗๐

ให้ผู้บังคับหลักประกันมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยบังคับหลักประกันตามมาตรา ๖๗ ให้ลูกหนี้ ผู้ให้หลักประกัน ผู้รับหลักประกัน และเจ้าหนี้อื่นซึ่งมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเท่าที่ปรากฏรายชื่อในหลักฐานทางทะเบียนทราบโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือโดยวิธีการอื่นที่แสดงว่าผู้รับได้รับหนังสือแล้ว ในกรณีที่มีคำวินิจฉัยบังคับหลักประกันให้ผู้บังคับหลักประกันมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยดังกล่าวให้เจ้าพนักงานทะเบียน นายทะเบียน หรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบด้วย โดยเมื่อได้รับแจ้งคำวินิจฉัยบังคับหลักประกันดังกล่าวให้เจ้าพนักงานทะเบียน นายทะเบียน หรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องจัดบันทึกคำวินิจฉัยดังกล่าวไว้ในทะเบียนโดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลเห็นว่ามิเหตุคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำวินิจฉัยตามมาตรา ๖๗ โดยอาจเพิกถอนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ ในการนี้ ศาลอาจกำหนดให้ผู้บังคับหลักประกันวินิจฉัยคำร้องขอบังคับหลักประกันส่วนที่ถูกเพิกถอนนั้นใหม่ โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๘ และมาตรา ๖๙ มาใช้บังคับแก่การวินิจฉัยคำร้องขอบังคับหลักประกันส่วนที่ถูกเพิกถอนนั้นโดยอนุโลม หรือหากพยานหลักฐานตามที่ปรากฏในสำนวนเพียงพอแก่การวินิจฉัย ศาลอาจพิพากษาแก้ไขและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรก็ได้

๔. เจตนารมณ์ในการร่างกฎหมายและข้อสังเกต

ในการดำเนินการทางทะเบียนนั้น เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ในการร่างกฎหมาย จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) กำหนดให้สัญญาหลักประกันทางธุรกิจต้องทำเป็นหนังสือและต้องมีการจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจต่อเจ้าพนักงานทะเบียน แทนการจดทะเบียนตัวทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน และโดยที่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันสามารถเปลี่ยนมือได้ง่ายและมีการหมุนเวียนเปลี่ยนมือตลอดเวลา จึงกำหนดให้เจ้าพนักงานทะเบียนรับจดทะเบียน แก่ใบรายการจดทะเบียน หรือยกเลิกการจดทะเบียนตามข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางทะเบียน ประกอบกับ การกำหนดให้เจ้าพนักงานทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้แจ้งให้นายทะเบียนที่เกี่ยวข้องและเจ้าหนี้มีประกันรายอื่นเท่าที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนทราบด้วยว่ามีการนำทรัพย์สินดังกล่าวมาเป็นหลักประกันตามพระราชบัญญัตินี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลภายนอกและเพื่อลดภาระของคู่สัญญาที่จะต้องไปดำเนินการ และการกำหนดให้เจ้าพนักงานทะเบียนเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวแทนคู่สัญญา ยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชนด้วย

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางทะเบียนไว้ชัดเจน ในกรณีการจดทะเบียนครั้งแรก การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว รวมทั้งการยกเลิกการจดทะเบียนกรณีมีการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันในการบังคับหลักประกันและกรณีทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันหลุดเป็นสิทธิแก่ผู้รับหลักประกันนั้น ให้เป็นหน้าที่ของผู้รับหลักประกัน เนื่องจากเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว ส่วนกรณีนี้ที่เป็นประกันระงับสิ้นไปด้วยเหตุอื่นอันมิใช่เหตุอายุความหรือเมื่อมีการไถ่ถอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันหรือเมื่อคู่สัญญาตกลงกันยกเลิกสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ ให้ผู้ให้หลักประกันเป็นผู้มีหน้าที่ไปดำเนินการยกเลิกการจดทะเบียนเนื่องจากเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการดำเนินการดังกล่าว นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางทะเบียนเป็นผู้รับผิดชอบความถูกต้องของข้อมูลที่น่าไปจดทะเบียนด้วย โดยผู้แจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จมีความผิดอาญา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไว้บางประการ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ กล่าวคือ กฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจถูกออกแบบมาเพื่อแก้ปัญหาในทางธุรกิจโดยกำหนดให้สามารถใช้ทรัพย์สินประเภทต่างๆ ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมาเป็นหลักประกันได้ โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้รับหลักประกัน ซึ่งผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้โดยง่าย รวดเร็วและสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลดังกล่าวระบบทะเบียน

หลักประกันทางธุรกิจ จึงเป็นการจัดแจ้งข้อมูลทางทะเบียนตามที่นายทะเบียนได้รับแจ้ง โดยนายทะเบียนไม่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตรวจสอบและรับรองความถูกต้องแท้จริงของข้อมูลที่จดทะเบียนดังกล่าว โดยมาตรา ๑๖ ของร่างพระราชบัญญัตินี้บัญญัติว่า “ให้เจ้าพนักงานทะเบียนรับจดทะเบียน แก้ไขรายการจดทะเบียน หรือยกเลิกการจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจตามข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางทะเบียนตามหมวดนี้...” การจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้จึงแตกต่างจากการจดทะเบียนตามความหมายทั่วไป ดังนั้น สมควรที่จะกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับทราบถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของพระราชบัญญัตินี้ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึงด้วย

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘ (๑) และ (๔) ในส่วนที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ ถือว่าเป็นทรัพย์สินมีทะเบียน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมที่ดินตาม ๒. นั้น การที่มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้เจ้าพนักงานทะเบียนแจ้งให้นายทะเบียนซึ่งได้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินตาม ๑. บันทึกการประกันตามพระราชบัญญัตินี้ลงในทะเบียนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน จึงถือว่าเป็นการจัดแจ้งข้อมูลทางทะเบียนตามที่นายทะเบียนได้รับแจ้ง ไม่ใช่การดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่อย่างใด

สรุปสาระสำคัญ
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒)
พ.ศ. ๒๕๕๘

เหตุผลในการตรากฎหมาย

โดยที่กฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจได้บัญญัติให้สามารถนำสิทธิเรียกร้องมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้โดยไม่ต้องส่งมอบการครอบครอง จึงสมควรแก้ไขให้สิทธิตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจเหนือสิทธิเรียกร้องที่นำมาเป็นหลักประกัน ตกไปเป็นของผู้รับโอนเมื่อมีการโอนสิทธิเรียกร้องนั้นไปเช่นเดียวกับสิทธิจำนอง จำน่า หรือค้ำประกัน

วันใช้บังคับกฎหมาย

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา ๒) (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐๔ ก วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘)

บทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติม

ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

“มาตรา ๓๐๕ เมื่อโอนสิทธิเรียกร้องไป สิทธิจำนอง จำน่า หรือหลักประกันทางธุรกิจที่มีอยู่เกี่ยวพันกับสิทธิเรียกร้องนั้นก็ดี สิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกันที่ให้ไว้เพื่อสิทธิเรียกร้องนั้นก็ดีย่อมตกไปได้แก่ผู้รับโอนด้วย”

สำนักกฎหมาย กรมที่ดิน
๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/๐๑๓๕๒

วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก

เรียน ผู้อำนวยการกองแผนงาน

สำนักกฎหมายขอส่งสำเนาประกาศกรมที่ดิน เรื่อง ตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก (ฉบับที่ ๓๐) ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ มาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(ลงชื่อ) ประภัสสร สืบเหล่าน

(นายประภัสสร สืบเหล่าน)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

(สำเนา)

ประกาศกรมที่ดิน
เรื่อง ตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก (ฉบับที่ ๓๐)

ตามประกาศกรมที่ดิน เรื่อง ตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก (ฉบับที่ ๒๙) ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ตั้งสำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา สาขาหาดใหญ่ ส่วนแยกบางกล่ำ นั้น

กรมที่ดินพิจารณาเห็นสมควรจัดตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยกเพิ่มเติม เพื่อดำเนินการ ออกโฉนดที่ดิน การรังวัดที่ดิน การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม การทำธุรกรรมอื่น ๆ ตลอดจน การดำเนินการใดเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงให้ตั้ง สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาจอมทอง ส่วนแยกฮอด มีเขตดำเนินการในท้องที่อำเภอฮอด อำเภอดอยเต่า และอำเภออมก๋อย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) อภินันท์ ชี้อธานุวงศ์
(นายอภินันท์ ชี้อธานุวงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/๐๑๔๙๓ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก

เรียน หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน ผู้ตรวจราชการกรม ผู้อำนวยการสำนัก
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสำนักงาน
ผู้อำนวยการกลุ่ม และผู้อำนวยการศูนย์

สำนักกฎหมายขอส่งสำเนาประกาศกรมที่ดิน เรื่อง ตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก
(ฉบับที่ ๓๐) ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ
๑๘๑ ง ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ และสำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ยกเลิกอำนาจ
หน้าที่ของนายอำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕๓) ซึ่งประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๘๑ ง ลงวันที่ ๑๘
สิงหาคม ๒๕๕๙ มาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) ประภัสสร สืบเหล่าน

(นายประภัสสร สืบเหล่าน)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๒๐๗๗๔

ถึง จังหวัดทุกจังหวัด

กรมที่ดินขอส่งสำเนาประกาศกรมที่ดิน เรื่อง ตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก (ฉบับที่ ๓๐) ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๘๑ ง ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ และสำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ยกเลิกอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕๓) ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๘๑ ง ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ มาเพื่อโปรดทราบ

กรมที่ดิน

๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๙๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๐

(สำเนา)

ประกาศกรมที่ดิน
เรื่อง ตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก (ฉบับที่ ๓๐)

ตามประกาศกรมที่ดิน เรื่อง ตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยก (ฉบับที่ ๒๙) ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ตั้งสำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา สาขาหาดใหญ่ ส่วนแยกบางกล่ำ นั้น

กรมที่ดินพิจารณาเห็นสมควรจัดตั้งสำนักงานที่ดินส่วนแยกเพิ่มเติม เพื่อดำเนินการ ออกโฉนดที่ดิน การรังวัดที่ดิน การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม การทำธุรกรรมอื่น ๆ ตลอดจน การดำเนินการใดเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงให้ตั้ง สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาจอมทอง ส่วนแยกฮอด มีเขตดำเนินการในท้องที่อำเภอฮอด อำเภอดอยเต่า และอำเภออมก๋อย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชื่นธานุวงศ์**
(นายอภิรักษ์ ชื่นธานุวงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง ยกเลิกอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติการ
ตามประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕๓)

โดยที่มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ บัญญัติให้การปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภออยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวปฏิบัติต่อไปพลางก่อน จนกว่ารัฐมนตรีจะได้ประกาศยกเลิกในราชกิจจานุเบกษาเป็นท้องที่ไป บัดนี้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ จึงให้ยกเลิกอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายที่ดินในท้องที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๐๕.๒/ว ๒๑๖๑๖

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอก
ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๐๕.๒/ว ๑๖๗๒๖ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบัญชีรายงานผลการดำเนินคดีอาญาตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนิน
คดีอาญากับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙

ตามที่กรมที่ดินได้ออกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคล
ภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อรองรับมาตรการป้องปรามการกระทำ
ความผิดอาญาที่บุคคลภายนอกได้กระทำความผิดต่อกรมที่ดิน หรือกรณีบุคคลภายนอกร่วมกับหรือ
ให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการกระทำความผิดอาญา และได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด
ความแจ้งแล้ว นั้น

กรมที่ดินขอเรียนว่า เรื่องนี้เป็นนโยบายสำคัญที่มุ่งเน้นให้เกิดผลดีต่องานด้าน
การบริการประชาชน ตลอดจนภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรกรมที่ดิน เป็นสำคัญ จึงขอกำชับให้เจ้าหน้าที่
ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบอย่างเคร่งครัดต่อเนื่อง และในการรายงาน
ผลดำเนินการตามระเบียบฉบับนี้ให้รายงานตามแบบบัญชีรายงานผลการดำเนินคดีอาญา
ที่ส่งมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชี้อาณวงศ์**

(นายอภิรักษ์ ชี้อาณวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๒๒๙๐๕

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง การสนับสนุนการดำเนินการตามมาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๖.๔/ว ๒๐๔๓๕ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

ตามที่กรมที่ดินให้จังหวัดส่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้ความร่วมมือ
และอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบหลักฐานเกี่ยวกับที่ดินซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ
กรมที่ดิน ตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๓๖/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมโดยมีขอบด้วยกฎหมาย ข้อ ๒ กำหนดให้นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งท้องที่ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมาย ตามประกาศสำนักงานการปฏิรูป
ที่ดินจังหวัดที่กำหนดเป็นพื้นที่ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติ มีหน้าที่รักษาความอยู่หรือความสมบูรณ์ของประกาศสำนักงานการปฏิรูป
ที่ดินจังหวัดดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การสนับสนุนนโยบายของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
เกี่ยวกับมาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
โดยมีขอบด้วยกฎหมาย สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ขอให้จังหวัดแจ้ง
นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งท้องที่ดังกล่าว
ดำเนินการตามหน้าที่ตามข้อ ๒ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙
อย่างเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อภินันท์ ชี้อาณวงศ์

(นายอภินันท์ ชี้อาณวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

๕๓๐

(สำเนา)

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๕๐๕.๓/ว ๒๖๓๒๗

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙
๒. ตารางเปรียบเทียบบทบัญญัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย
หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
กับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๒๐๗ ง วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๙ โดยระเบียบนี้ให้ใช้
บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖
กันยายน ๒๕๕๙

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการแก้ไข
เพิ่มเติม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยแก้ไขการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทาง
ละเมิดให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งได้เพิ่มเติมอำนาจให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือ
ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสามารถตรวจสอบความถูกต้องของ
การแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ หากการนั้นไม่ถูกต้อง สามารถสั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้องได้
และแก้ไขให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา
หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่สั่งการเกี่ยวกับ

ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง เพื่อให้ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในสังกัดของทุกหน่วยงานอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประทีป กิริติเรขา**

(นายประทีป กิริติเรขา)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๙๔

โทรสาร. ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๓

(สำเนา)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ หากการนั้นไม่ถูกต้อง ให้สั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง

ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่แก้ไขใหม่ ให้ถูกต้องตามคำสั่งในวรรคหนึ่งภายในเวลาอันสมควร ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๒/๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

“ข้อ ๑๒/๑ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐกระทำให้เกิดความเสียหาย หรือมีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้แต่งตั้งของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นสั่งการไปตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

เมื่อหน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่งสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลังแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ผู้ต้องรับผิดชอบชำระค่าสินไหมทดแทนหรือฟ้องคดีต่อศาลอย่าให้ขาดอายุความ

ในกรณีที่ปรากฏตามความเห็นของกระทรวงการคลังว่ามีผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพิ่มขึ้นหรือต่างไปจากจำนวนที่ผู้แต่งตั้งส่งให้ตรวจสอบ หากยังไม่เคยมีการสอบสวนผู้นั้นในฐานะผู้ต้องรับผิดชอบมาก่อน ให้ผู้แต่งตั้งส่งเรื่องให้คณะกรรมการทำการสอบสวนเท็จจริงความรับผิดชอบนั้นเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งการ ถ้าผลของคำวินิจฉัยของผู้แต่งตั้งตรงกับความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการให้ผู้นั้นรับผิดชอบแล้วรายงานกระทรวงการคลังเพื่อทราบ ถ้าผลของคำวินิจฉัยของผู้แต่งตั้งต่างไปจากความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งรายงานกระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ให้นำความในข้อ ๑๗ วรรคสี่และวรรคห้ามาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อ ๑๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๒๐๗ ง วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๙)

ตารางเปรียบเทียบ

บทบัญญัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
กับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับเดิม / พ.ศ. ๒๕๓๙)	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับที่ ๒ / พ.ศ. ๒๕๕๔)	หมายเหตุ
ข้อ ๑๒ ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในเวลาอันควร หรือแต่งตั้งกรรมการโดยไม่เหมาะสมให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือข้าราชการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวมีอำนาจควบคุมการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาหรือแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นเห็นสมควร	ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือเห็นว่า ไม่มีเหตุที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแล หรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ หากการนั้นไม่ถูกต้อง ให้สั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับเดิม กำหนดให้อำนาจปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา กากับดูแล หรือควบคุมการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด) มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการแทนหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หากเห็นว่าไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในเวลาที่สมควร หรือมีอำนาจเปลี่ยนแปลงกรรมการที่เห็นว่าได้รับการแต่งตั้งโดยไม่เหมาะสม
	ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่แก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง ตามคำสั่งในวรรคหนึ่ง ภายในเวลาอันสมควร ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแล หรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๒ เพิ่มแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความจริงทางละเมิด ในกรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นแล้วหัวหน้าหน่วยงานของรัฐสามารถใช้ดุลยพินิจที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดหรือไม่ก็ได้ และสามารถรายงานเรื่องดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ โดยผู้บังคับบัญชาสามารถสั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้องได้ ซึ่งหากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขใหม่ให้ถูกต้องตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชามีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้ตามที่เห็นสมควร

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับเดิม/ พ.ศ. ๒๕๓๙)	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับที่ ๒/ พ.ศ. ๒๕๕๙)	หมายเหตุ
— ไม่มี — ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แต่กรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้แต่งตั้งพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐ บัญชีหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐ แห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐ บัญชีหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่ง สั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้ง หรือฟ้องคดีต่อศาล อยู่ภายใต้ขาดอายุความหนึ่งปีนับแต่วัน ที่ผู้แต่งตั้งแจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งในใหม่ทดแทนทราบ	ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของหัวหน้า หน่วยงานของรัฐมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งราชการ ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้แต่งตั้ง หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นสั่งการไปตามความเห็นของ กระทรวงการคลัง เมื่อหน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่งสั่งการ ตามความเห็นของกระทรวงการคลังแล้ว ให้ผู้แต่งตั้ง ดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ผู้ต้องรับผิดชอบค่าสินไหม ทดแทนหรือฟ้องคดีต่อศาลอยู่ภายใต้ขาดอายุความ ในกรณีที่ปรากฏตามความเห็นของกระทรวงการคลังว่า มีผู้ใดต้องรับผิดชอบคดีต่อศาลยื่นขอเพิ่มขึ้นหรือต่างไป จากจำนวนที่ผู้แต่งตั้งส่งให้ตรวจสอบ หากยังไม่เคยมีการ สอบผู้หนึ่งในฐานะผู้ต้องรับผิดชอบมาก่อน ให้ผู้แต่งตั้งร้อง	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ฉบับที่ ๒ เพิ่มแนวทางปฏิบัติ ในกรณีที่มิเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เป็นผู้กระทำความเสียหายหรือมีส่วนกระทำความเสียหาย ต่อหน่วยงานของรัฐ ให้ผู้บังคับบัญชา กำกับดูแล หรือ ควบคุมการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิด ทางละเมิด ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ฉบับเดิม กำหนดแนวทางปฏิบัติ กรณีที่กระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้หัวหน้า หน่วยงานของรัฐ (ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด) ต้องมีคำสั่งนั้น ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนั้น ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แต่หากเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ สามารถใช้ดุลยพินิจ เพื่อสั่งการตามความเห็นสมควรได้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐสั่งการตามความเห็นของ กระทรวงการคลัง (กรณีที่กระทรวงการคลังเห็นว่าผู้ต้อง รับผิดชอบ) ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการเพื่อออกคำสั่ง ให้ชำระค่าสินไหมทดแทน หรือฟ้องคดีต่อศาลภายในอายุ ความหนึ่งปีนับแต่วัน ที่แจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งในใหม่ ทดแทนทราบ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ฉบับที่ ๒ แก้ไขแนวทางปฏิบัติ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับเดิม / พ.ศ. ๒๕๓๙)	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับที่ ๒ / พ.ศ. ๒๕๕๙)	หมายเหตุ
	ให้คณะกรรมการทำการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยสั่งการ ถ้าผลของคำวินิจฉัยของผู้แต่งตั้งตรงกับความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการให้ผู้มีส่วนรับผิดชอบผู้แต่งตั้งต่างไปจากความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งรายงานกระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๑๗ วรคสึและวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม	สั่งการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง เพื่อให้ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในสังกัดของหน่วยงานอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายด้วยความรับผิดชอบเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเพิ่มแนวทางการปฏิบัติที่ความเห็นของกระทรวงการคลังปรากฏว่ามีผู้ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งในหมวดเพิ่มขั้นหรือต่างไปจากจำนวนที่หน่วยงานของรัฐส่งให้ตรวจสอบ หากในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบผู้ต้องรับผิดชอบบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบในฐานผู้ต้องรับผิดชอบ เช่น สอบในฐานะพยาน ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทำการสอบสวนบุคคลดังกล่าวในฐานผู้ต้องรับผิดชอบ เพื่อประกอบกรวินิจฉัยสั่งการ ถ้าผลคำวินิจฉัยของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบเห็นตรงกับความเห็นของกระทรวงการคลัง ก็ให้ส่งการให้ผู้มีส่วนรับผิดชอบแล้วรายงานกระทรวงการคลัง แต่หากผลของคำวินิจฉัยแตกต่างไปจากความเห็นของกระทรวงการคลัง ก็ให้รายงานกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่ง

กรมที่ดิน สำนักกฎหมาย
๗ ตุลาคม ๒๕๕๙

บัญชีรายชื่อหนังสือเวียน ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ
สำนักงานคณะกรรมการช่างรังวัดเอกชน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ลำดับที่	๑. เลขที่หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่ง ๒. ลงวัน เดือน ปี	ชื่อเรื่อง	หน้า
๑.	ที่ มท ๐๕๐๙/ว ๘๐๑๘ ลง. ๔ เม.ย. ๕๙	ขอให้จัดส่งรายชื่อผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานรังวัดเอกชนของสำนักงานที่ดิน	๕๔๑
๒.	ที่ มท ๐๕๐๙/ว ๒๑๒๙๖ ลง. ๒๕ ส.ค. ๕๙	การดำเนินการงานรังวัดค้างดำเนินการของ สำนักงานช่างรังวัดเอกชนไชวัฒนาการสำรวจ	๕๔๔
๓.	ที่ มท ๐๕๐๙.๓/ว ๓๐๑๓๓ ลง. ๒๓ พ.ย. ๕๙	ขอความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน รังวัดเอกชน	๕๔๕

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๐๙/ว ๘๐๑๘

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๔ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอให้จัดส่งรายชื่อผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานรังวัดเอกชนของสำนักงานที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างอิง ๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๐๙/ว ๑๘๓๘๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙

๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๐๙/ว ๒๙๙๖๓ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายชื่อผู้รับผิดชอบงานรังวัดเอกชน ในสำนักงานที่ดิน

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานรังวัดเอกชน โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัด สาขา ส่วนแยก ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานรังวัดของสำนักงานช่วงรังวัดเอกชนให้เป็นปัจจุบัน และให้กำชับ กวดขัน เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวกับงานรังวัดเอกชนโดยเคร่งครัด นั้น

จากการตรวจสอบพบว่า สำนักงานที่ดินหลายแห่งยังคงมีงานรังวัดเอกชนค้างดำเนินการและค้างเกินสัญญาจำนวนมาก ประกอบกับมีการร้องเรียน เรื่อง การละทิ้งงานของช่วงรังวัดเอกชน และไม่ดำเนินการงานรังวัดให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา ทำให้ประชาชนผู้ใช้บริการช่วงรังวัดเอกชนได้รับความเดือดร้อน และเสื่อมความศรัทธาต่อระบบงานรังวัดเอกชน ซึ่งรวมมาถึงสำนักงานที่ดินและกรมที่ดิน ในฐานะเป็นผู้ควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงานของสำนักงานช่วงรังวัดเอกชน

ดังนั้น จึงขอให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานรังวัดเอกชนได้ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามอำนาจหน้าที่ ระเบียบ คำสั่ง อย่างมีประสิทธิภาพ และให้หัวหน้าฝ่ายรังวัด เจ้าพนักงานที่ดิน ควบคุม กำกับ ติดตามอีกทางหนึ่ง หากเมื่อเจ้าพนักงานที่ดินได้ควบคุม กำกับกับการดำเนินการของสำนักงานช่วงรังวัดตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และอำนาจหน้าที่อย่างดีแล้ว แต่ปัญหางานรังวัดเอกชนยังคงอยู่ อันเกิดจากการกระทำของสำนักงานช่วงรังวัดเอกชน หรือช่วงรังวัดเอกชนเอง ก็ให้รายงานข้อเท็จจริงให้กรมที่ดินทราบ

อนึ่ง เพื่อให้กรมที่ดินได้มีข้อมูลในการประสานงานและบริหารจัดการ จึงขอให้
จังหวัดรวบรวมรายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานรังวัดเอกชนตามที่สำนักงานที่ดินได้มีคำสั่งแต่งตั้ง
พร้อมทั้งกรอกรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ตามแบบฟอร์มที่แนบ และส่งให้กรมที่ดินทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ทรงวุฒิ สายแก้ว**

(นายทรงวุฒิ สายแก้ว)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักงานคณะกรรมการช่างรังวัดเอกชน

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๔๖

โทร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๑๘

รายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานรณรงค์เอกชน ในสำนักงานที่ดิน

จังหวัด.....

ลำดับ ที่	ชื่อสำนักงานที่ดิน	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ		หมายเลขโทรศัพท์		หมายเหตุ (คำสั่ง สนง.ที่ดิน เลขที่/วันที่...)
		ชื่อ	ตำแหน่ง	ราชการ	มือถือ	

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๐๙/ว ๒๑๒๙๖

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินการงานรังวัดค้ำดำเนินการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนไชวฒน์การสำรวจ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วย คณะกรรมการช่างรังวัดเอกชนมีมติให้เพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสำนักงานช่างรังวัดเอกชนไชวฒน์การสำรวจ ใบอนุญาตเลขที่ ๑๔๖ เนื่องจากไม่ควบคุม กำกับ ตรวจสอบงานรังวัดของช่างรังวัดเอกชนที่อยู่ในสังกัดของตนดำเนินให้แล้วเสร็จตามสัญญารับจ้าง ไม่ดำเนินการแก้ไขเรื่องรังวัด ตามคำสั่งของเจ้าพนักงานที่ดิน ตามมาตรา ๕๕ ทำให้มีงานค้ำจำนวนนานกว่า ๑ - ๒ ปี ถือว่าเป็นการกระทำต้องตามมาตรา ๔๓ (๓) (๔) (๕) แห่งพระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๕

กรมที่ดินขอเรียนว่าการเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสำนักงานช่างรังวัดเอกชนไชวฒน์การสำรวจ ถือว่าใบอนุญาตจัดตั้งสำนักงานช่างรังวัดเอกชนสิ้นสุด ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น การดำเนินการงานรังวัดที่ค้ำดำเนินการและงานที่ยังไม่เริ่มดำเนินการของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนไชวฒน์การสำรวจ จึงเป็นไปตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยขอให้เจ้าพนักงานที่ดินสั่งให้ช่างรังวัดของสำนักงานที่ดิน ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องหรือทำการรังวัดใหม่แทน ค่าใช้จ่ายในการแก้ไขข้อบกพร่องหรือทำการรังวัดใหม่ ให้ผู้ว่าจ้างเป็นผู้จ่ายตามอัตราของทางราชการ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ว่าจ้างที่จะเรียกร้องค่าใช้จ่ายจากสำนักงานช่างรังวัดเอกชนไชวฒน์การสำรวจ หรือผู้จัดการสำนักงานช่างรังวัดเอกชนหรือช่างรังวัดเอกชน

ทั้งนี้ กรมที่ดินได้แจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสำนักงานช่างรังวัดเอกชนให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสำนักงานช่างรังวัดเอกชนไชวฒน์การสำรวจทราบ และดำเนินการส่งเรื่องรังวัดที่ค้ำดำเนินการทั้งหมดคืนให้สำนักงานที่ดินท้องที่ดำเนินการต่อไปแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ทรงวุฒิ สายแก้ว**

(นายทรงวุฒิ สายแก้ว)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักงานคณะกรรมการช่างรังวัดเอกชน

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๔๖ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๑๘

๕๔๔

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๐๙.๓/ว ๓๐๑๓๓

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง ข้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานรังวัดเอกชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างอิง** ๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๐๙/ว ๓๕๙๘๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘
๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๐๙/ว ๑๘๓๘๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙
๓. คู่มือประชาชน การรังวัดสอบเขต/แบ่งแยก/รวมโฉนดที่ดิน โดยสำนักงานช่างรังวัดเอกชน

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้สั่งให้สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา และส่วนแยก แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานรังวัดของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนเป็นการเฉพาะ และให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา และส่วนแยก กำชับ กวดขัน เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าวให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับงานรังวัดเอกชน โดยเคร่งครัด นั้น

กรมที่ดินได้รับเรื่องร้องเรียนจากสำนักงาน ก.พ.ร. ว่าสำนักงานที่ดินปฏิบัติงานรังวัดเอกชนล่าช้า ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาตามที่ระเบียบ คำสั่ง กำหนดไว้และมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานช่างรังวัดเอกชน ก่อให้เกิดความเสียหายด้านภาพลักษณ์ในการให้บริการของกรมที่ดิน ทั้งนี้กรมที่ดินได้มีนโยบายในการเพิ่มบทบาทช่างรังวัดเอกชน เพื่อให้เข้ามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาควัรังวัดยาวของกรมที่ดินอีกทางหนึ่งด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานรังวัดเอกชนในสำนักงานที่ดินเป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงขอให้จังหวัดสั่งการให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา และส่วนแยก ดำเนินการดังนี้

๑. ให้ควบคุม กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานที่ดิน ทั้งฝ่ายรังวัดและฝ่ายทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับงานรังวัดเอกชน ให้เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่ปรากฏตามคู่มือสำหรับประชาชน การรังวัดสอบเขต/แบ่งแยก/รวมโฉนดที่ดิน โดยสำนักงานช่างรังวัดเอกชน ตามที่สำนักงานที่ดินแต่ละแห่งกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

๒. ให้ความคุ้มค่ากับและตรวจสอบคำขอรังวัดที่ดำเนินการโดยสำนักงาน
ช่างรังวัดเอกชน อย่าให้มีงานรังวัดค้างดำเนินการเกินสัญญาจ้างโดยไม่มีเหตุอันควร และ
ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบปรับปรุงและรายงานผลการดำเนินงานในระบบการจัดการสารสนเทศ
กรรมที่ดิน (MIS) ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

๓. ควบคุมสอดส่องดูแลพฤติกรรมการทำงานของผู้รับจ้าง
ในสำนักงานที่ดินทุกคนอย่าให้ไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีผลประโยชน์ร่วมกับสำนักงานช่างรังวัด
เอกชนโดยเด็ดขาด เช่น กรณีไปทำการรังวัดที่ดินในงานรังวัดเอกชน หรือ เป็นนายหน้าหางาน
ให้สำนักงานช่างรังวัดเอกชนที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน หากพบว่ามีผู้ใดเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง
ในกรณีทำนองดังกล่าวให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา และส่วนแยก แจ้งให้ผู้นั้นยุติการกระทำ
ดังกล่าวทันที

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญช่วย ผูกสี**

(นายบุญช่วย ผูกสี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักงานคณะกรรมการช่างรังวัดเอกชน

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๔๓

โทร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๑๘

บัญชีรายชื่อหนังสือเวียน ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ลำดับที่	๑. เลขที่หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่ง ๒. ลงวัน เดือน ปี	ชื่อเรื่อง	หน้า
๑.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๖๕๘ ลว. ๓ ก.พ. ๕๙	การตรวจสอบการดำเนินงานการบริหาร จัดการที่ดินของรัฐ	๕๔๙
๒.	ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๐๖๘๘ ลว. ๓ ก.พ. ๕๙	แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณะประโยชน์ที่ดินขึ้น การขออนุญาต ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ และ การขอสัมปทานตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวล กฎหมายที่ดิน	๕๕๙
๓.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๑๒๕๙๑ ลว. ๒๗ พ.ค. ๕๙	การดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มี การบุกรุก เพื่อจัดความยากจนและพัฒนา ชนบท ตามนโยบายของรัฐบาล	๕๗๒
๔.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๖๔๔๙ ลว. ๙ พ.ย. ๕๙	ชักชวนความเข้าใจในการใช้ที่ดิน สาธารณะประโยชน์ เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง	๕๗๗

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๖๕๘

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง การตรวจสอบการดำเนินงานการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ตผ ๐๐๑๖/๗๔๗๑

ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

๒. แบบรายงานผลการดำเนินการตามตัวชี้วัด (KPI TEMPLATE)

๓. แบบรายงานงานค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ประเภทที่สาธารณประโยชน์

ด้วยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการดำเนินงานการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย แล้วเสร็จแล้ว ผลการตรวจสอบมีข้อตรวจพบและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. กรณีที่ดินสาธารณประโยชน์ที่รังวัดแล้วเป็นส่วนใหญ่ค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) นานเกิน ๕ ปี ขึ้นไป ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการประชุมหารือกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางและระยะเวลาดำเนินการให้ชัดเจน

๑.๒ สั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำรวจ และติดตามเร่งรัดการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่รังวัดแล้วเป็นส่วนใหญ่ ค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนานเกิน ๕ ปีขึ้นไป เพื่อกำหนดมาตรการและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร็ว รวมทั้งติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะๆ เพื่อทราบความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒. กรณีการคัดเลือกบุคคลเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ มีการกำหนดหลักเกณฑ์การชี้วัดที่ไม่ชัดเจน ให้กำหนดแนวทางดำเนินการตามโครงการฯ ในส่วนของคุณสมบัติบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ โดยกำหนดเกณฑ์รายได้สำหรับผู้ยากจนและเกณฑ์การถือครองที่ดินให้ชัดเจน

๓. กรณีการบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกถ้อยคำผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์ ไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ ให้สั่งการเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสำรวจรังวัดทำการสอบสวนผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์แต่ละราย พร้อมบันทึกข้อมูลรายละเอียดรายได้ และการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงอื่น ตามหัวข้อที่ปรากฏในแบบบันทึกถ้อยคำผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้ครบถ้วน และจัดให้มีการสอบสวนความถูกต้อง เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามแนวทางที่กำหนด

๔. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลที่ดินสาธารณะประโยชน์ไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้สั่งการสำนักงานที่ดินจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบททั้งที่แฉกและยังไม่แฉกหนังสืออนุญาตให้เรียกเก็บค่าตอบแทน โดยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และแบ่งค่าตอบแทนที่ได้รับให้องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

๔.๒ แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำความเข้าใจถึงวิธีการ ขั้นตอนในการจัดเก็บค่าตอบแทน และชักชวนทำความเข้าใจกับประชาชนผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าตอบแทน ตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จึงขอให้จังหวัดแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๑. การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ในการจัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ซึ่งปัจจุบันได้กำหนดตัวชี้วัดของกรมที่ดิน เป็น “จำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ได้รับการรังวัดเพื่อออกและตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง” โดยกำหนดหน่วยนับเป็นแปลงที่ได้มีการรังวัด และเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ส่งเรื่องให้สำนักงานที่ดินจังหวัดท้องที่รับไว้ดำเนินการแล้ว ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดท้องที่พิจารณาเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อลงนามในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แต่ปรากฏว่ามีเรื่องรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจำนวนมาก โดยเฉพาะเรื่องที่ค้างนานเกิน ๕ ปีขึ้นไป ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดทำข้อตกลงผลการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดต่อผู้ว่าราชการจังหวัด โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัด “ร้อยละของจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง” กำหนดรายละเอียดตัวชี้วัดตามแบบรายงานตัวชี้วัด (KPI TEMPLATE) ที่ส่งมาพร้อมนี้ และให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดรายงานผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดให้กรมที่ดินทราบในทุกๆ สิ้นไตรมาส

๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำรวจ และติดตามเร่งรัดการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรวบรวมปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่รังวัดแล้ว โดยเฉพาะงานค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนานเกิน ๕ ปีขึ้นไป ทั้งนี้ ขอให้สำนักงานที่ดิน/สาขา/ส่วนแยก จัดทำรายงานผลการดำเนินการให้กรมที่ดินทราบ ตามแบบรายงานงานค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ประเภทที่ดินสาธารณะประโยชน์ ที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดรวบรวมและรายงานกรมที่ดินทราบภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน

๒. กรณีการบันทึกข้อมูลถ้อยคำผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์ไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ ขอให้จังหวัดกำกับเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสำรวจจริงวัดทำการสอบสวนผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์แต่ละราย และบันทึกข้อมูลรายละเอียด โดยเฉพาะข้อมูลรายได้ และการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงอื่น ตามแบบบันทึกถ้อยคำผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์ ตามนโยบายแก้ไขปัญหาดังกล่าวและความยากจนเชิงบูรณาการให้ครบถ้วน และจัดให้มีการสอบทานความถูกต้องเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ

๓. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินการตามโครงการฯ ไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน ตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ขอให้แจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัดประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินการ ตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขอจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อเรียกเก็บค่าตอบแทนจากผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทั้งที่แจกและยังไม่แจกหนังสืออนุญาตฯ ตามโครงการฯ และแบ่งค่าตอบแทนที่ได้รับให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด พร้อมทำความเข้าใจถึงวิธีการ ขั้นตอน ในการจัดเก็บค่าตอบแทน และชักชวนทำความเข้าใจกับประชาชนผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์เกี่ยวกับกรณีดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชื่นธามวงศ์**
(นายอภิรักษ์ ชื่นธามวงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๔๕๐ – ๕๑

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๘

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ ตผ ๐๐๑๖ / ๗๔๗๑

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง การตรวจสอบการดำเนินงานการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการตรวจสอบการดำเนินงานการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ จำนวน ๑ เล่ม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการดำเนินงานการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย เสร็จแล้ว ผลการตรวจสอบมีข้อตรวจพบและข้อเสนอแนะปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่รังวัดแล้วเป็นส่วนใหญ่ค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) นานเกิน ๕ ปีขึ้นไป จากการตรวจสอบพบว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่รังวัดแล้วค้างออก นสล. (ก่อนและหลังขั้นตอนการประกาศการออก นสล.) เกิน ๕ ปีขึ้นไปเป็นจำนวน ๕๒ แปลง คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒๔ ของจำนวนที่สุ่มตรวจสอบทั้งหมด (๗๑ แปลง) โดยมีที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ค้างออก นสล. เกิน ๒๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๐ แปลง คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๔๖ ของจำนวนที่ค้างออก นสล. เกิน ๕ ปีขึ้นไปทั้งหมด (๕๒ แปลง) ซึ่งจะส่งผลทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์การรังวัดเพื่อออก นสล. โดยยังไม่สามารถออก นสล. ไว้เป็นหลักฐานครบถ้วนทุกแปลง และทำให้รัฐมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเนื่องจากการค้างออก นสล. นานเกิน ๕ ปี ย่อมส่งผลให้หลักฐานการรังวัดและตรวจสอบที่แสดงแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์มีสภาพชำรุด ถูกทำลาย ถูกเคลื่อนย้ายหรือสูญหาย ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการรังวัดและตรวจสอบใหม่ก่อนการออก นสล. ทั้งนี้ สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากกรมที่ดินไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ออก นสล.

๒. การคัดเลือกบุคคลเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐมีการกำหนดหลักเกณฑ์การชี้วัดที่ไม่ชัดเจน จากการตรวจสอบพบว่า การคัดเลือกบุคคลเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งกำหนดคุณสมบัติบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ คือเป็นผู้ยากจน และไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีแต่น้อยไม่เพียงพอ โดยมีผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐไม่เป็นผู้ยากจนตามเกณฑ์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย/คน/ปี ตั้งแต่ ๒๓,๐๐๐.๐๐ บาท ขึ้นไปจำนวน ๓๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๗ ของจำนวนที่สุ่มตรวจสอบทั้งหมด (๖๕ ราย) และมีผู้ที่

ได้รับคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐก่อนเข้าร่วมโครงการเป็นผู้มีที่ดินทำกินอื่นจำนวน ๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๓ ของจำนวนที่สุ่มตรวจสอบทั้งหมด ซึ่งจะทำให้เกิดความไม่เหมาะสมและเป็นธรรม โดยประชาชนผู้ยากจน ไม่ได้รับการเพิ่มศักยภาพและโอกาสในการแก้ไขปัญหาความยากจน และไม่ได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน

๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ดูแลที่ดินสาธารณะประโยชน์ไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน ตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและระเบียบที่เกี่ยวข้อง จากการตรวจสอบพบว่า อปท. ที่ดูแลที่ดินสาธารณะประโยชน์ไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนจากการอนุญาตใช้ประโยชน์ ซึ่งกำหนดต้องมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อเรียกเก็บค่าตอบแทน ในอัตราไร่ละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท โดยให้เรียกเก็บค่าตอบแทนเป็นการล่วงหน้าและเป็นรายปี และให้ อปท. ในเขตจังหวัดแบ่งค่าตอบแทนที่ได้รับให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ในอัตราร้อยละสี่สิบของค่าตอบแทนที่ได้รับภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเพื่อเป็นรายได้ของ อบจ. และให้ค่าตอบแทนส่วนที่เหลือตกเป็นรายได้ของ อปท. ที่ดูแลที่ดินสาธารณะประโยชน์โดยมี อปท. ที่ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นและเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์จากผู้รับอนุญาต จำนวน ๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๖ และมี อปท. ที่ไม่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ๔ แห่ง แต่มีการเรียกเก็บค่าตอบแทน จำนวน ๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗ และไม่ได้เรียกเก็บค่าตอบแทน จำนวน ๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗ ของจำนวนที่สุ่มตรวจสอบ (๗ แห่ง) โดย อปท. ที่เรียกเก็บค่าตอบแทนทั้ง ๕ แห่ง ไม่ได้แบ่งค่าตอบแทนที่ได้รับให้แก่ อบจ. การที่ อปท. ไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ และเรียกเก็บแต่ไม่แบ่งค่าตอบแทนให้แก่ อบจ. ทำให้ อปท. สูญเสียรายได้ค่าตอบแทนจากผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในกิจการตามอำนาจหน้าที่ และ อบจ. สูญเสียรายได้ค่าตอบแทนจากผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อนำไปพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่

๔. การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกถ้อยคำผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์ ไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ จากการตรวจสอบพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสำรวจรังวัดทำการสอบสวนผู้ครอบครองที่ดินแต่ละรายไม่บันทึกข้อเท็จจริงรายละเอียดของรายได้และการครอบครองที่ดินในแบบบันทึกถ้อยคำผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์ โดยไม่บันทึกรายละเอียดในข้อ ๓ มีรายได้เฉลี่ยต่อปี จำนวน ๑๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๒๓ ของจำนวนที่สุ่มตรวจสอบ และไม่บันทึกรายละเอียดในข้อ ๖ เกี่ยวกับผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์ไม่มีหรือมีการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินอื่น จำนวน ๒๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๑ ของจำนวนที่สุ่มตรวจสอบ ซึ่งจะส่งผลการพิจารณาคัดเลือบบุคคลของคณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ เพื่อเข้าร่วมโครงการ ซึ่งอาจจะได้บุคคลที่คุณสมบัติไม่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด ส่งผลให้โครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการเพิ่มโอกาสและศักยภาพให้แก่คนจน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการประชุมครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ พิจารณาแล้วเห็นชอบกับผลการดำเนินการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีข้อเสนอแนะให้อธิบดีกรมที่ดินพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. กรณีมีที่ดินสาธารณประโยชน์ที่รังวัดแล้วเป็นส่วนใหญ่ค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) นานเกิน ๕ ปีขึ้นไป

๑.๑ กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ออก นสล. เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยการประชุมหารือกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณากำหนดแนวทาง และระยะเวลาดำเนินการให้ชัดเจน

๑.๒ สั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำรวจ และติดตามเร่งรัดการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่รังวัดแล้วเป็นส่วนใหญ่ค้างออก นสล. นานเกิน ๕ ปีขึ้นไป เพื่อกำหนดมาตรการ และดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร็ว รวมทั้งติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะๆ เพื่อทราบความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒. กรณีการคัดเลือกบุคคลเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐมีการกำหนดหลักเกณฑ์การชี้วัดที่ไม่ชัดเจน ให้กำหนดแนวทางการดำเนินการตามโครงการในส่วนของคุณสมบัติบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ โดยกำหนดเกณฑ์รายได้สำหรับผู้ยากจนและเกณฑ์การถือครองที่ดินให้ชัดเจน

๓. กรณี อบท. ที่ดูแลที่ดินสาธารณประโยชน์ไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้สั่งการสำนักงานที่ดินจังหวัดดำเนินการดังนี้

๓.๑ แจ้ง อบท. ที่มีการดำเนินโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบททั้งที่แจกและยังไม่แจกหนังสืออนุญาตให้เรียกเก็บค่าตอบแทน โดยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และแบ่งค่าตอบแทนที่ได้รับให้ อบจ. ตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

๓.๒ แจ้ง อบท. ทำความเข้าใจถึงวิธีการ ขั้นตอนในการจัดเก็บค่าตอบแทน และชักชวนทำความเข้าใจกับประชาชนผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าตอบแทน ตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๔. กรณีการบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกถ้อยคำผู้ครอบครองที่ดินสาธารณประโยชน์ไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ ให้สั่งการเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสำรวจรังวัดทำการสอบสวนผู้ครอบครองที่ดินสาธารณประโยชน์แต่ละรายและบันทึกข้อมูลรายละเอียดรายได้ และการครอบครองทำประโยชน์

ในที่ดินอื่นตามหัวข้อที่ปรากฏในแบบบันทึกถ้อยคำผู้ครอบครองที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้
ครบถ้วน และจัดให้มีการสอบทานความถูกต้อง เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาและตรวจสอบ
คุณสมบัติของบุคคลเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามแนวทางที่กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ และให้แจ้งผลการดำเนินการดังกล่าว
ไปให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบภายใน ๖๐ วัน ตามนัยมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส**

(นายพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส)

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักตรวจสอบการดำเนินงานที่ ๔

โทร. ๐ ๒๑๒๖ ๑๕๐๐ ต่อ ๙๔๒๑, ๙๔๒๒

โทรสาร ๐ ๒๒๗๙ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : pao4@oag.go.th

ตัวชี้วัด ร้อยละของจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

หน่วยวัด : ร้อยละ

น้ำหนัก :

คำอธิบาย :

– การพิจารณาคัดค้านั้น ให้นำจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ได้มีการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเสร็จเรียบร้อยแล้วทั้งหมด โดยใช้ข้อมูลงานค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงระหว่างดำเนินการที่รายงานกรมที่ดินตามแบบรายงานงานค้างออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ประเภทที่สาธารณประโยชน์เป็นฐานในการคำนวณ และให้นำจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่สามารถพิจารณาเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อลงนามในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เป็นผลสำเร็จของการดำเนินการ

– ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสรุปรายงานผลการดำเนินการให้กรมที่ดินทราบในทุกสิ้นระยะตามไตรมาส

เหตุผล : สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ตผ ๐๐๑๖/๗๔๗๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ขอให้กรมที่ดินกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สูตรคำนวณ :

$\frac{\text{จำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ได้พิจารณาเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อลงนามออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง} \times 100}{\text{จำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ได้มีการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเรียบร้อยแล้ว}}$
--

เกณฑ์การให้คะแนน :

ช่วงปรับเกณฑ์การให้คะแนน +/- ร้อยละ ๒ ต่อ ๑ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เกณฑ์การให้คะแนน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙				
		๑	๒	๓	๔	๕
ร้อยละของจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	ร้อยละ	๗๒	๗๔	๗๖	๗๘	๘๐

เงื่อนไข :

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ผลการดำเนินการในอดีต/ปีงบประมาณ พ.ศ.		
		๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
ร้อยละของจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง	ร้อยละ			

แหล่งข้อมูล/วิธีการจัดเก็บข้อมูล :

ใช้ข้อมูลจำนวนแปลงที่ดินของรัฐที่ได้มีการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเสร็จเรียบร้อยแล้วทั้งหมด โดยใช้ข้อมูลงานค้ำออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงระหว่างดำเนินการที่รายงานกรมที่ดินตามแบบรายงานงานค้ำออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงประเภทที่สาธารณประโยชน์ (งานค้ำยกมาเดือนตุลาคม ๒๕๕๘) เป็นฐานในการคำนวณ และนับจำนวนเรื่องที่ได้พิจารณาเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อลงนามในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ (ระหว่างเดือน ตุลาคม ๒๕๕๘ – กันยายน ๒๕๕๙) เป็นผลสำเร็จในการดำเนินการ

ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด : เจ้าหน้าที่งานที่ดินจังหวัด..... เบอร์ติดต่อ.....

ผู้จัดเก็บข้อมูล : หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการที่ดิน..... เบอร์ติดต่อ.....

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๐๖๘๘

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดิน การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ และการขอสัมปทานตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทีกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๒๑/๒๕๕๘ เรื่อง การขออนุญาตแผ้วถางป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายกรณี การขออนุญาตแผ้วถางป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดิน การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ และการขอสัมปทานตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จะต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาข้อหารือกรณีดังกล่าวของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ให้ทราบตามบันทึกลำดับงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๒๑/๒๕๕๘ แล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้จังหวัดมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดิน การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ และการขอสัมปทานตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ถูกต้องตรงกัน จึงขอแจ้งความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวให้ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. การขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ อันมีลักษณะเป็นการบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่เกิดจากภัยแล้งและน้ำท่วม มิได้เป็นการทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ภายในได้รับความเสียหาย เสื่อมสภาพ หรือหมดสิ้นไป กรณีจึงไม่ต้องดำเนินการขออนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ แต่อย่างใด

๒. การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ และการขอสัมปทาน
ตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้จังหวัดแจ้งผู้ขอทราบว่าจะต้องไปดำเนินการขอ
อนุญาตแผ้วถางป่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช
๒๔๘๔ นอกเหนือจากการขออนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งเจ้าหน้าที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **กฤษฎา บุญราช**

(นายกฤษฎา บุญราช)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน สำนักงานจัดการที่ดินของรัฐ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๓๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การขออนุญาตแผ้วถางป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๑๓๑๗๗ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ให้ความเห็นเรื่องเสรีจที่ ๑๒๑/๒๕๕๕ เรื่อง การขออนุญาตแผ้วถางป่าในพื้นที่ ดุดทรายในที่ดินของรัฐ สรุปได้ว่า “ป่า” หมายถึง ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้กรรมสิทธิ์หรือ ได้สิทธิครอบครอง ซึ่งรวมไปถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่า ที่ชายตลิ่ง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่เป็นที่ดินของรัฐด้วย สำหรับการดุดทรายในแม่น้ำลำคลอง ซึ่งเป็นป่าและอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานนั้น จะต้องพิจารณา จากข้อเท็จจริงว่ามีการก่อสร้างแผ้วถาง หรือเผาป่า หรือการกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็น การทำลายป่า ซึ่งรวมถึงที่ดินที่อยู่ในแม่น้ำลำคลองนั้นหรือไม่ หากมีการดำเนินการที่มีลักษณะ ดังกล่าวก็จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้รับข้อหารือจากจังหวัดลำปาง เรื่อง การขุดลอกแม่น้ำ ลำคลองในพื้นที่จังหวัดลำปางของสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาเชียงใหม่ และโครงการขุดลอก ลำน้ำแม่ต๋อย โดยใช้วัสดุที่ได้จากการขุดลอกเป็นค่าจ้างเพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ให้แก่ราษฎรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง โดยขอให้คณะกรรมการ พิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาว่าความเห็นของจังหวัดลำปางต่อกรณี ดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ กล่าวคือ การนำความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) มาเป็น แนวทางพิจารณา ควรพิจารณาเฉพาะแม่น้ำลำคลองที่อยู่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมายเท่านั้น ไม่ใช่ หมายรวมถึงแม่น้ำลำคลองที่อยู่ในชุมชนเมืองซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตป่าตามกฎหมาย เพราะหากมี การตีความว่าแม่น้ำเป็นป่าเนื่องจากเป็นที่ดินที่ยังไม่มีบุคคลใดได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองแล้ว การดำเนินการในแม่น้ำลำคลองขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแม้ว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ แล้ว แต่ถือว่ากระทำผิดกฎหมาย เพราะไม่ได้ขออนุญาตตามกฎหมายป่าไม้ กรณีความเห็นดังกล่าว เป็นประเด็นเฉพาะเรื่องการดุดทรายในแม่น้ำลำคลองตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๗/๓๗๗ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ไม่ได้หมายรวมถึงการขุดลอกแม่น้ำลำคลองตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ นอกจากนั้น จังหวัดลำปางยังเห็นว่าการขุดทรายในแม่น้ำลำคลองซึ่งเป็นป่าที่จะต้องดำเนินการขออนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เฉพาะกรณีที่มีลักษณะของการก่อสร้าง แฝวถาง หรือเผาป่า หรือการกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่าเท่านั้น หากไม่มีลักษณะดังกล่าว ก็ไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ แต่อย่างใด

กรมที่ดินได้ให้ความเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย โดยเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ในการขุดลอกแหล่งน้ำที่ต้นเงินอันเป็นการป้องกันดูแลรักษาซึ่งเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า กรณีการขุดลอกแหล่งน้ำตามข้อหารือของจังหวัดลำปาง เป็นการดำเนินการโดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ใช่การแฝวถาง เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่า แต่เป็นการบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่เกิดจากภัยแล้งหรือน้ำท่วม จึงไม่เป็นกรณีตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และไม่ขัดกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) อย่างไรก็ดี กรณีตามข้อหารือมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของหลายหน่วยงาน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย กรณีการขุดลอกแหล่งน้ำตามข้อหารือของจังหวัดลำปาง เป็นการดำเนินการโดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ใช่เป็นการแฝวถางป่า เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่า แต่เป็นการบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่เกิดจากภัยแล้งและน้ำท่วม การดำเนินโครงการดังกล่าวย่อมไม่ตกอยู่ในบังคับมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และไม่ขัดกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ในเรื่องเสรีที่ ๑๒๑/๒๕๕๕ นั้น ถูกต้องหรือไม่

๒. คำว่า “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ตามนัยความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ในเรื่องเสรีที่ ๑๒๑/๒๕๕๕ มีขอบเขตความหมายกว้างขวางเพียงใด และแม่น้ำลำคลองตามข้อหารือของจังหวัดลำปางเป็นป่า และอยู่ในบังคับที่จะต้องขออนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่

๓. กรณีการขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เนื่องจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐแปลง “โคกดินแดง” บางส่วน โดยที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงดังกล่าวเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๖๐ และได้ออก นส.เลขที่ ๓๑๘๒๒ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๒๙ เนื้อที่ประมาณ ๙๖ ไร่ ๔๙ ตารางวา ซึ่งการขออนุญาตใช้ที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้บัญญัติให้อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ และตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ได้ให้นิยาม คำว่า “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน ดังนั้น เมื่อที่ดินของรัฐแปลง “โคกดินแดง” เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมายที่ดิน ที่ดินดังกล่าวจะอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายป่าไม้ ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ก่อนหรือไม่ รวมถึงกรณีการขอสัมปทานตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จะต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่

๔. กรณีที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ทบวงการเมืองขอถอนสภาพการเป็นที่สาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จะต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่ เมื่อถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์แล้ว จะถือว่าทบวงการเมืองนั้นเป็นบุคคลผู้ได้ที่ดินมาตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือไม่ และหากต้องก่อสร้างหรือกระทำการใดในที่ดินนั้นจะต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่

๕. กรณีที่ดินที่ประชาชนมีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองแล้ว ภายหลังยกให้เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ รวมถึงกรณีที่ราชพัสดุที่กรมธนารักษ์ เป็นผู้ดูแลรักษาตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ จะถือเป็น “ป่า” และอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่

๖. สืบเนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๓๔๙/๒๕๓๐ เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา ๙ และมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (กรณีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยหรือบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลาน จะต้องขออนุญาตปรับปรุงที่ดินและเสียค่าตอบแทนการใช้ที่ดินของรัฐหรือไม่) สรุปได้ว่า พื้นที่โครงการก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลาน มีลักษณะเป็นป่าที่อยู่ใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้เข้าครอบครองและใช้พื้นที่เพื่อดำเนินการก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลาน จึงไม่มีลักษณะเป็นที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และไม่อยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายที่ดินที่ว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ฯลฯ” การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จึงไม่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินเพื่อเข้าไปใช้พื้นที่ดังกล่าว

จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นว่าการที่ผู้ขอได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้เข้าครอบครองและใช้ประโยชน์ในพื้นที่แล้ว จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ต้องขออนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอีก ตามนัยเรื่องเสรีที่ ๓๔๙/๒๕๓๐ แต่หากเป็นกรณี que ผู้ขอได้ยื่นคำขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แม้จะได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ผู้ขอก็ต้องไปยื่นขออนุญาตแผ้วถางป่าตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ด้วย ตามนัยเรื่องเสรีที่ ๑๒๑/๒๕๕๕ ดังนั้น ในกรณีมีผู้ประสงค์จะเข้าไปยึดถือ ครอบครอง ใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ หรือประสงค์จะเข้าไปดำเนินการดูดยายในแม่น้ำ ลำคลอง ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยบุคคลดังกล่าวได้ดำเนินการขออนุญาตกระทำการตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และได้รับอนุญาตก่อนแล้ว ผู้ได้รับอนุญาตจึงไม่ใช่บุคคลซึ่งมิได้มีสิทธิครอบครองที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินที่จะต้องดำเนินการขออนุญาตตามมาตรา ๙ อีกแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการขออนุญาตเข้าไปใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐหรือขออนุญาตดูดยาย ความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมป่าไม้) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมที่ดิน) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คำว่า “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ตามนัยความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ในเรื่องเสรีที่ ๑๒๑/๒๕๕๕ มีขอบเขตความหมายกว้างขวางเพียงใด และแม่น้ำลำคลองที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายหรือที่อยู่ในชุมชนเมืองซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตป่าตามกฎหมาย เป็น “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ซึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่ ในประเด็นนี้เห็นว่า พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “ป่า” ไว้ในมาตรา ๔ (๑)^๑ หมายความว่า “ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน” ซึ่งจากการตรวจสอบความเป็นมาในการยกร่างบทนิยามคำว่า “ป่า” ตามรายงานการประชุมของกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๔๘๔ แล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาคำนิยาม “ป่า” ที่ใช้อยู่ในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น

^๑ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

ฯลฯ

ฯลฯ

เพื่อหาจุดแบ่งแยกระหว่างที่ป่ากับที่ดินทั่วไปที่มีใช้ป่า โดยประสงค์จะให้ที่ป่าครอบคลุมสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า และสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกัน แต่เนื่องจากในการยกร่างผู้แทนกระทรวงเกษตรชี้แจงว่า เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ต้องการตัดสิทธิของผู้ที่ถือครองที่ดินมือเปล่าด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้ถือเกณฑ์การได้มาตามกฎหมายที่ดินเป็นหลักในการพิจารณาว่าที่ดินนั้นเป็นป่าหรือไม่ เพราะไม่ประสงค์ให้กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่ได้รับมาหรือมีอยู่ก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับหลักการในมาตรา ๑๓๓๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าการได้มาซึ่งที่ดินของรัฐให้เป็นไปตามที่กฎหมายที่ดินกำหนด กล่าวคือ ถ้าบุคคลใดมีสิทธิในที่ดินตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติรองรับสิทธินั้นไว้แล้ว ที่ดินนั้นก็พ้นสภาพจากการเป็นป่าตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้^๔

โดยที่มาตรา ๑^๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย ซึ่งจากบทนิยามคำว่า “ที่ดิน” ดังกล่าว นอกจากจะหมายถึงที่ดินบนบกอันได้แก่พื้นดินทั่วไป และภูเขาแล้ว ยังคลุมไปถึงดินซึ่งอยู่ใต้น้ำด้วย เช่น ที่ดินที่อยู่ในห้วย หนอง คลอง บึง ต่างๆ และได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “สิทธิในที่ดิน” ไว้ โดยแยกสิทธิในที่ดินออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ “กรรมสิทธิ์” และ “สิทธิครอบครอง” ซึ่งบุคคลย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามมาตรา ๓^๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และได้มาซึ่งสิทธิครอบครองตามมาตรา ๔^๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หากที่ดินใดได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือเป็นที่ดินของรัฐตามมาตรา ๒^๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น ตามนัยของประมวลกฎหมายที่ดินดังกล่าว บทนิยามคำว่า “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑)^๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้^๕ จึงหมายถึง ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้กรรมสิทธิ์หรือได้สิทธิครอบครอง รวมไปถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่า ที่ชายตลิ่ง

^๒ มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

“สิทธิในที่ดิน” หมายความว่า กรรมสิทธิ์ และให้หมายความรวมถึงสิทธิครอบครองด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๓ บุคคลย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ในกรณีต่อไปนี้

(๑) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ หรือได้มาซึ่งโฉนดที่ดินตามกฎหมายนี้

(๒) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือกฎหมายอื่น

^๔ มาตรา ๔ ภายใต้อำนาจมาตรา ๖ บุคคลใดได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่ดิน ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ ให้มีสิทธิครอบครองสืบไปและให้คุ้มครองตลอดถึงผู้รับโอนด้วย

^๕ มาตรา ๒ ที่ดินซึ่งมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือว่าเป็นของรัฐ

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาคำว่า “แม่น้ำลำคลอง” อันเป็นการรวมคำ ๒ คำ คือ “แม่น้ำ” และ “คลอง” ซึ่งคำว่า “คลอง” อยู่ในความหมายของคำว่า “ที่ดิน” ตามมาตรา ๑^๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ส่วนคำว่า “แม่น้ำ” นั้น แม้บทนิยามคำว่า “ที่ดิน” ตามมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินมิได้หมายความว่ารวมถึงแม่น้ำด้วย แต่เมื่อพิจารณาพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้มีการให้ความหมายของคำว่า “แม่น้ำ” หมายถึง ลำน้ำใหญ่ซึ่งเป็นที่รวมของลำธารทั้งปวง ซึ่งลำน้ำนั้นอยู่ในความหมายของคำว่า “ที่ดิน” ตามมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้ “แม่น้ำ” จึงเป็นที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินเช่นกัน นอกจากนี้ โดยที่แม่น้ำลำคลองนั้นโดยสภาพย่อมถือได้ว่าเป็นทางซึ่งสาธารณชนใช้สัญจรไปมา จึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒)^๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๖-๒๗๗/๒๔๙๕^๙ ดังนั้น “แม่น้ำลำคลอง” จึงเป็น “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ไม่ว่าแม่น้ำลำคลองนั้นจะอยู่ในเขตป่าตามกฎหมายที่มีแผนที่แนบท้ายกำหนดแนวเขตไว้อย่างชัดเจน หรืออยู่ในชุมชนเมืองซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตป่าตามกฎหมายก็ตาม ด้วยเหตุนี้ คำว่า “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ในเรื่องเสรีที่ ๑๒๑/๒๕๕๕^{๑๐} จึงมีขอบเขตความหมายตามที่กล่าวมาข้างต้น โดยเป็นการตีความตามบทบัญญัติและเจตนารมณ์ในการยกเว้นบทนิยามคำว่า “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๘ มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

(๓) ทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงทหาร สำนักราชการ บ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธปกรณ์

^๙ คำพิพากษาฎีกา ที่ ๒๗๖-๒๗๗/๒๔๙๕ สรุปความได้ว่า แม่น้ำลำคลองนั้นโดยสภาพย่อมถือว่าเป็นทางซึ่งสาธารณชนใช้สัญจรไปมา อันถือได้ว่าเป็นทางสาธารณะหรือทางหลวงตามกฎหมาย เว้นแต่จะมีความว่า แม่น้ำลำคลองนั้นขึ้นเป็นสาธารณชนไม่อาจใช้เป็นทางสัญจรไปมาได้

^{๑๐} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การขออนุญาตแผ้วถางป่าในพื้นที่ดูดทรายในที่ดินของรัฐ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๑๒๑๑ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประเด็นที่สอง การขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน อันเป็นการบำรุงรักษาแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาระบบหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่เกิดจากภัยแล้งและ น้ำท่วม ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ จะต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติ ป่าไม้ฯ หรือไม่ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๔^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ มีวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันมิให้มีการบุกรุกแย่งการครอบครองป่าอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ และคุ้มครอง ทรัพยากรป่าไม้ของรัฐมิให้ถูกทำลาย หากจะทำการก่อสร้าง แฝ้วถาง หรือเผาป่า หรือกระทำ ด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่า ต้องดำเนินการภายใต้ หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ทำการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินการนั้นๆ เสียก่อน โดยการกระทำใดๆ จะเข้าลักษณะเป็นการทำลายป่าที่จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ นั้นต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป ซึ่งโดยหลักแล้วต้องเป็น การกระทำที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในป่าได้รับความเสียหาย เสื่อมสภาพ หรือหมดสิ้นไป ซึ่งเมื่อพิจารณากรณีการขุดลอกแม่น้ำลำคลองในพื้นที่จังหวัดลำปางของสำนักงานเจ้าท่า ภูมิภาค สาขาเชียงใหม่ และโครงการขุดลอกลำน้ำแม่ตุ๋ยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเอื้อม แล้ว เห็นได้ว่า การดำเนินการขุดลอกแม่น้ำลำคลองดังกล่าวเป็นการดำเนินการโดยอาศัยระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ อันมี ลักษณะเป็นการบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาระบบหรือบรรเทาความเดือดร้อน ของราษฎรที่เกิดจากภัยแล้งและน้ำท่วม มิได้ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในป่าได้รับความเสียหาย เสื่อมสภาพ หรือหมดสิ้นไป ซึ่งโดยหลักการแล้วกฎหมายไม่มุ่งประสงค์จะให้การ บำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะซึ่งเป็นการบำรุงรักษาป่าอยู่ด้วยในตัวจะต้องได้รับอนุญาตตาม มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ดังนั้น การขุดลอกแม่น้ำลำคลองในพื้นที่จังหวัดลำปาง ของสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาเชียงใหม่ และโครงการขุดลอกลำน้ำแม่ตุ๋ยขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านเอื้อม จึงไม่ต้องดำเนินการขออนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ แต่อย่างใด

ประเด็นที่สาม กรณีที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ประโยชน์ ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แปลง “โคกดินแดง” ซึ่งเป็นที่ดิน สาธารณประโยชน์ที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินดังกล่าวจะอยู่ภายใต้

^{๑๑} มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้าง แฝ้วถาง หรือเผาป่า) หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็น การทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่ได้จำแนกไว้ เป็นประเภทเกษตรกรรมและรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงาน เจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

บังคับกฎหมายป่าไม้ ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ก่อนหรือไม่ รวมถึงกรณีการขอสัมปทานตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จะต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่ ในประเด็นนี้เห็นว่าที่ดินของรัฐที่เป็นสาธารณประโยชน์ซึ่งยังมีได้มีบุคคลใดได้มาตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจะขอใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๙^{๑๒} แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและที่ดินของรัฐ ซึ่งมีได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง ซึ่งรัฐมนตรีมีอำนาจให้สัมปทาน ให้ หรือให้ใช้ในระยะเวลาอันจำกัด ตามมาตรา ๑๒^{๑๓} แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน อยู่ในความหมายของคำว่า “ป่า” ตามมาตรา ๔ (๑)^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ที่ดินดังกล่าวยังอยู่ภายใต้ความคุ้มครองของกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ หรือผู้ซึ่งได้รับสัมปทานในที่ดินของรัฐ จะต้องขออนุญาตแผ้วถางป่าตามมาตรา ๕๔^{๑๕} แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ นอกเหนือจากการขออนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้นๆ ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ที่ได้เคยให้ไว้ในเรื่องเสรีที่ ๒๐๓/๒๕๓๖^{๑๖} ดังนั้น กรณีที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ประโยชน์

^{๑๒} มาตรา ๙ ภายใต้งบบังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า

(๒) ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ

(๓) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

^{๑๓} มาตรา ๑๒ ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง รัฐมนตรีมีอำนาจให้สัมปทาน ให้หรือให้ใช้ในระยะเวลาอันจำกัด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๑๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑, ข้างต้น

^{๑๖} บันทึก เรื่อง การขอปัญหาข้อกฎหมายกรณีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๔๓๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สรุปความได้ว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยการเช่าหรือเช่าซื้อตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตนิคมสร้างตนเองตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ไม่ต้องขออนุญาตแผ้วถางป่าตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ เนื่องจากการได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะให้ประกอบเกษตรกรรมย่อมต้องมีการแผ้วถางป่าเพื่อเตรียมพื้นที่ด้วย แต่การตัดฟันหรือเก็บหาของป่าหวงห้าม จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ เนื่องจากเป็นมาตรการที่เข้มงวดเพื่อที่จะสงวนรักษาไม้หรือของป่าหายากและไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “เกษตรกรรม” แต่อย่างใด ส่วนผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หากไม่ใช้การได้รับอนุญาตเพื่อประโยชน์ในการเกษตรกรรมแล้วจะต้องขออนุญาตแผ้วถางป่าตามมาตรา ๕๔ นอกเหนือจากการขออนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้นๆ และต้องขออนุญาตตัดฟันไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ก่อน

ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และกรณีการขอสัมปทานในที่ดินของรัฐ ซึ่งยังมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินดังกล่าว ตกอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายป่าไม้ ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ด้วย

ประเด็นที่สี่และประเด็นที่ห้า กรณีที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ทบวงการเมือง ขอถอนสภาพการเป็นที่สาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จะต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่ เมื่อถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์แล้ว จะถือว่าทบวงการเมืองนั้นเป็นบุคคลผู้ได้ที่ดินมาตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือไม่ และ หากต้องก่อสร้างหรือกระทำการใดในที่ดินนั้นจะต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่ และกรณีที่ที่ดินที่ประชาชนมีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองแล้ว ภายหลังยกให้เป็น ที่สาธารณประโยชน์ รวมถึงกรณีที่ราชพัสดุ ที่กรมธนารักษ์เป็นผู้ดูแลรักษาตามพระราชบัญญัติ ที่ราชพัสดุฯ จะถือเป็น “ป่า” และอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่ นั้น เนื่องจาก ยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงที่เป็นปัญหาในการหารือคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) จึงเห็นควร ไม่วินิจฉัยในสองประเด็นนี้

ประเด็นที่หก ในกรณีมีผู้ประสงค์จะเข้าไปยึดถือ ครอบครอง ใช้ประโยชน์ในที่ดิน ของรัฐ หรือประสงค์จะเข้าไปดำเนินการดูดทรายในแม่น้ำ ลำคลอง ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐตาม มาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยบุคคลดังกล่าวได้ดำเนินการขออนุญาตกระทำการ ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และได้รับอนุญาตก่อนแล้ว ผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว จึงไม่ใช่บุคคลซึ่งมิได้มีสิทธิครอบครองที่ดินของรัฐตามนัยมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินที่ จะต้องดำเนินการขออนุญาตตามมาตรา ๙ อีกแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการขออนุญาตเข้าไป ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐหรือขออนุญาตดูดทราย โดยเทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการ กฤษฎีกาในเรื่องเสรีที่ ๓๔๙/๒๕๓๐ กรณีดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ในประเด็นนี้ เห็นว่า มาตรา ๙^{๑๗} แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน กำหนดว่า ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และ การป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด (๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า (๒) ทำด้วย ประการใดให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่ รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ (๓) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ ทรัพยากรในที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้เคยให้ความ เห็นในเรื่องเสรีที่ ๓๔๙/๒๕๓๐^{๑๘} สรุปได้ว่า “พื้นที่โครงการก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลานเป็นป่าที่

^{๑๗} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๒, ข้างต้น

^{๑๘} บันทึก เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา ๙ แลมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (กรณี การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยหรือบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลานจะต้องขออนุญาตปรับปรุง ที่ดินและเสียค่าตอบแทนการใช้ที่ดินของรัฐหรือไม่) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๔๕๘ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๐ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อยู่ใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้เข้าครอบครองและใช้พื้นที่เพื่อดำเนินการก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลาน พื้นที่ดำเนินการก่อสร้างจึงไม่มีลักษณะเป็นที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่อยู่ใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ตามข้อยกเว้นในมาตรา ๙ ดังนั้น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยหรือบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างจึงไม่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙ และไม่ต้องเสียค่าตอบแทนตามมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแต่อย่างใด”

อย่างไรก็ดีการจะนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสรีที่ ๓๔๙/๒๕๓๐ มาปรับใช้กับกรณีนี้มีผู้ประสงค์จะเข้าไปยึดถือ ครอบครอง ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐในทุกกรณี หรือประสงค์จะเข้าไปดำเนินการดูต๋อหายในแม่น้ำ ลำคลอง ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยถือว่าบุคคลดังกล่าวได้ดำเนินการขออนุญาตกระทำการตาม มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และได้รับอนุญาตก่อนแล้ว ผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว จึงเป็นบุคคลซึ่งมีสิทธิครอบครองที่ดินของรัฐ และไม่ต้องมาดำเนินการขออนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอีก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการขออนุญาตเข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ หรือขออนุญาตดูต๋อหาย กรณีดังกล่าวไม่น่าจะถูกต๋อ การจะนำความเห็นของคณะกรรมการ กฤษฎีกาในเรื่องเสรีที่ ๓๔๙/๒๕๓๐ มาเทียบเคียงจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป เพราะการที่บุคคลใดได้รับอนุญาตให้กระทำการใดๆ ตามมาตรา ๕๔^{๑๙} แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ มิได้หมายความว่าบุคคลนั้นจะมีสิทธิครอบครองในที่ดินของรัฐเสมอไป โดยหากเป็นกรณีได้รับ อนุญาตให้ก่อสร้าง แฝ้วถาง เผาป่า หรือกระทำได้ด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่า เพียงแต่ ทำให้ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิเข้าก่อสร้าง แฝ้วถาง เผาป่า หรือกระทำได้ด้วยประการใดๆ อันเป็นการ ทำลายป่าได้โดยไม่เป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้เท่านั้น ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิครอบครอง ในที่ดินของรัฐแก่ผู้ได้รับอนุญาตอันจะทำให้ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิแสดงเจตนายึดถือที่ดินของรัฐ เพื่อตนเองหรือผู้อื่นได้ แต่หากเป็นกรณีที่ได้รับอนุญาตให้เข้ายึดถือหรือครอบครองป่าเพื่อตนเอง หรือผู้อื่น กรณีนี้ถือว่าผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิครอบครองในที่ดินของรัฐ จึงไม่ต้องมาดำเนินการขอ อนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอีก ซึ่งเมื่อพิจารณา ข้อเท็จจริงกรณีการก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลาน ในเรื่องเสรีที่ ๓๔๙/๒๕๓๐ เป็นกรณีที่การไฟฟ้า ฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้เข้าครอบครองและใช้พื้นที่เพื่อดำเนินการ ก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลานโดยเฉพาะ จึงถือว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นผู้มีสิทธิ ครอบครองในที่ดินของรัฐ จึงเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้า ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ และไม่ต้องเสียค่าตอบแทนตามมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

^{๑๙} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑, ข้างต้น

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ตระหนักดีว่า การตีความคำว่า “ป่า” ตาม มาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ตามที่ได้ให้ความเห็นไว้ในประเด็น ที่หนึ่ง ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่มีความจำเป็นต้องเข้า ดำเนินการในพื้นที่บางแห่งซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าตามความเป็นจริง แต่ถือเป็น “ป่า” ตามพระราช บัญญัติป่าไม้ เช่น พื้นที่ดินสนามหลวง แม่น้ำเจ้าพระยา หรือคูคลองต่างๆ ที่อยู่ในเขตเมือง โดยหากมีการกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำให้เสียหายหรือเสื่อมสภาพต่อพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งเป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ ก็ต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ ด้วย แต่เนื่องจากมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ ได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “ป่า” โดยกำหนดความหมายไว้อย่างชัดเจนว่าความหมายว่า ที่ดินที่ยัง มีได้มีบุคคลได้ตามกฎหมายที่ดิน คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) จึงไม่อาจตีความคำว่า “ป่า” ให้แตกต่างหรือขยายความไปจากบทบัญญัติและเจตนารมณ์ในการยกร่างบทนิยามคำว่า “ป่า” ได้ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและสร้างภาระเกินสมควรให้แก่ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่มีความจำเป็นต้องเข้าดำเนินการในพื้นที่ใดๆ ที่ไม่มีสภาพเป็น “ป่า” ตามความเป็นจริง แต่ถือเป็น “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ ที่จะต้องมายื่นขออนุญาต แล้วยกตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) จึงมีข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลและกรมป่าไม้ให้เร่งดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ ให้มีความหมายที่สอดคล้องกับความเป็นจริง และสภาพพื้นที่ความเป็น “ป่า” ในปัจจุบันโดยด่วนต่อไป

(นายดิศทัต ใตระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๕๘

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๑๒๕๙๑

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ตามนโยบายของรัฐบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๓๓๕๑ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กระบวนการจัดที่ดินทำกินและอยู่อาศัยให้ชุมชนในที่ดินสาธารณะประโยชน์
ตามนโยบายรัฐบาล

๒. แนวทางการหนดเงื่อนไขกรณีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ
ตามนโยบายของรัฐบาล

๓. บัญชีรายชื่อสมาชิกผู้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งเวียนทุกจังหวัดดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นชอบให้ปรับแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณี มีการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในเรื่องจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในรูปสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม และมติของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามนโยบายของรัฐบาลที่จัดที่ดินให้กับชุมชนในลักษณะแปลงรวม โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์และเป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนด จึงขอให้จังหวัดแจ้งเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้ดำเนินการโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ตามนโยบายของรัฐบาล ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่เห็นชอบกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่

สาธารณประโยชน์ ประกอบด้วย หลักเกณฑ์การจัดที่ดินประเภทและคุณสมบัติของผู้ได้รับการจัดที่ดิน แนวทางการดำเนินการ และข้อกำหนดการใช้ที่ดิน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๗ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการอนุญาตไว้แล้ว ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒. เนื่องจากเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราว ตามนโยบายแก้ไขปัญหาคความยากจน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นการอนุญาตให้แก่บุคคล จึงได้จัดทำแนวทางกำหนดเงื่อนไขที่ใช้สำหรับการจัดที่ดินในรูปแบบแปลงรวมตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐกำหนดเป็นเงื่อนไข โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๖ (๓) ของระเบียบดังกล่าว ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกของผู้รับอนุญาตในการจัดที่ดินให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ เพื่อให้จังหวัดจัดทำไว้เป็นหลักฐานข้อมูลในการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงดังกล่าวต่อไป ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๓. เมื่อดำเนินการได้บัญชีรายชื่อสมาชิกของผู้รับอนุญาตจำนวนเพียงพอที่จะจัดตั้งเพื่อจดทะเบียนในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมเพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดิน ขอให้จังหวัดส่งการสำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด นายอำเภอท้องที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับราษฎรในพื้นที่ให้ทราบถึงแนวทางการจัดที่ดินทำกินให้กับชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งแนวทางในการดำเนินการจดทะเบียนรวมกลุ่มสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมกับพื้นที่ด้วย

๔. ให้จังหวัดพิจารณาออกหนังสืออนุญาตให้สหกรณ์หรือกลุ่มที่จัดตั้งเป็นแปลงรวมตามข้อ ๓ แล้วแจ้งกรมที่ดินทราบเพื่อกำหนดจัดพิธีส่งมอบหนังสืออนุญาตให้ผู้แทนสหกรณ์หรือกลุ่มที่จัดตั้งต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชื่อธามวงศ์**

(นายอภิรักษ์ ชื่อธามวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักงานจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๔๕๐ – ๕๑

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๘

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินและอยู่อาศัยให้ชุมชนในที่ดินสาธารณะประโยชน์ตามนโยบายรัฐบาล

ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ๑. ผู้ที่เข้าครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดินอยู่แล้ว โดยเป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อบุคคลผู้เข้าครอบครองและรูปแบบแปลงที่ดิน ๒. ผู้ที่ถูกละเมิดและอพยพออกจากพื้นที่บ้านนั้นมาก่อนแล้ว หรือพื้นที่ที่ทางราชการกำหนดให้เป็น ที่สงวนหวงห้ามตลอดไป โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียงในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ ตามเกณฑ์ การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการ จัดที่ดินที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เห็นชอบ	คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ๑. บุคคลสัญชาติไทย ๒. เป็นผู้อาศัยไม่มีที่กิน และ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน ๓. บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว ๔. มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง ๕. มีความสามารถในการประกอบอาชีพในที่ดินได้ ๖. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ ๗. ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด ๘. ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดิน จากทางราชการ ๙. กรณีที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด พิจารณาส่งความจำเป็น เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะ พื้นสภาพการใช้ประโยชน์ทำประโยชน์คณะกรรมการ นโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) จะผ่อนผันการ ปฏิบัติตามหรือเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้
---	---

กรมที่ดินจัดส่งข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินให้แก่คณะกรรมการจัดที่ดิน	คณะกรรมการจัดที่ดินส่งมอบข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินให้แก่คณะกรรมการจัดที่ดิน	คณะกรรมการจัดที่ดินส่งมอบข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครองให้แก่ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดิน (คทช. จังหวัด) ดำเนินการ	คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) ส่งมอบข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครอง ให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๗ ตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) กำหนด	คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐส่งข้อมูลแปลงที่ดินและ รายชื่อผู้ครอบครองที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกลงให้แก่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)	ผู้ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติ ของจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในรูปสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม โดยวิธีอุปสรรคเพื่อว่าที่ดินที่ได้มาบริหารจัดการให้แก่สมาชิกใช้ประโยชน์ตามกฎหมาย และระเบียบ	คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) มอบข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครอง ให้สำนักงานที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดออกหนังสืออนุญาตให้กับชุมชน	คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) รายงานคณะกรรมการจัดที่ดิน เพื่อรายงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบ และส่งข้อมูลให้หน่วยงานเจ้าของพื้นที่ กำกับดูแลการใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ภายใต้การบริหารจัดการ ของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)
---	---	---	---	---	--	---	--

หลักการทางการเมืองที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัยตามนโยบายของรัฐบาล และคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) โดยกรมที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนเล็กใช้ ประโยชน์ร่วมกันแล้ว มาจะระเบียบการถือครองให้แก่ราษฎรดังนี้ ๑. จัดที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัยให้ชุมชนที่พื้นฐานเป็นนิติบุคคลในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่น ที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ๒. การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ซึ่งได้มีความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) แล้ว ๓. จัดที่ดินให้ผู้เช่าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่ยื่นคำขอตามที่ครอบครองอยู่จริงเป็นลำดับแรก หากมีพื้นที่เหลือจากการจัดที่ดินให้คนไร้ที่ดินหรือกลุ่มเปราะบางเพื่อประโยชน์ร่วมกัน สำหรับพื้นที่ที่มี ผู้ครอบครองแต่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ หรือคุณสมบัติ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้พิจารณาจัดให้แก่ผู้เช่า ผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่บ้านนั้นและบ้านร้าง หรือพื้นที่ที่ทางราชการกำหนดให้เป็นสวน หวงห้ามตลอดไป โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียงในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดิน ที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุมและร่วมกันดูแล ที่สาธารณะประโยชน์ โดยจัดให้ครัวเรือนละไม่เกิน ๑๕ ไร่ ๔. ให้ชุมชนที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินนำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดให้แก่สมาชิก ในชุมชนตามนโยบายของรัฐฯ โดยร่วมกับคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) หน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและภาคกฎหมายและระเบียบของหน่วยงานนั้น	ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ๑. ต้องทำประโยชน์และ/หรืออยู่อาศัยด้วยตนเองหรือให้บุคคลในครอบครัวภายในเขตพื้นที่ดิน ได้รับการจัดที่ดินเท่านั้น ห้ามขายพื้นที่ ให้เช่า ให้เช่า เชื้อ ให้ยืม หรือโอนสิทธิการเช่า หรือโอนสิทธิ ครอบครองให้บุคคลอื่น เว้นแต่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน ๓. สามารถตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมได้ ๔. ต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายต่างๆ ของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน รวมถึงข้อกำหนด ที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จะกำหนดขึ้นใหม่ในภายหลังด้วย ๕. ให้ความยินยอมหรืออำนาจความสะดวกกับเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่จัดที่ดิน ๖. หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ สามารถพิจารณา ยกเลิกการใช้ที่ดินและให้ผู้ใดได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่ ๗. ต้องระมัดระวังไม่ให้การทำประโยชน์ของเกษตรกรเพื่อบริหารหรือบริหารบุคคลอื่น หรือก่อ ให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการและเอกชน หากผู้รับอนุญาตพบแนวทางการ บำรุง วัตถุประสงค์ หรือทรัพยากรอันควรอนุรักษ์เป็นต้น ให้หยุดการทำประโยชน์และแจ้งให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ทราบโดยด่วน ๘. ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ และ ทางราชการจะดองเสียพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินคืน ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่ทันที ๙. สมาชิกต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ หรือนิติบุคคลรูปแบบอื่น
--	---

**แนวทางกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ
ตามนโยบายของรัฐบาล และคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)**

หนังสืออนุญาต เลขที่...../.....

ข้อ ๑. ผู้รับอนุญาตจะต้องเป็นชุมชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม ตามสภาพพื้นที่ตามนโยบายของรัฐบาลและคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

ข้อ ๒. ให้ผู้รับอนุญาตนำที่ดินที่ได้รับอนุญาตไปจัดระเบียบการถือครองให้แก่ราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) เห็นชอบ โดยผู้ได้รับการจัดที่ดินจะต้องเป็นสมาชิกของชุมชน ตามข้อ ๑

ข้อ ๓. ให้ผู้รับอนุญาตออกข้อบังคับ ข้อกำหนด และ/หรือเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) กำหนด รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยให้สมาชิกของผู้รับอนุญาตปฏิบัติ ดังนี้

๓.๑ ต้องทำประโยชน์และ/หรืออยู่อาศัย ด้วยตนเองหรือให้บุคคลในครอบครัวยุติในเขตพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินเท่านั้น ห้ามขยายพื้นที่

๓.๒ ห้ามซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ให้ยืม หรือโอนสิทธิการเช่า หรือโอนสิทธิครอบครองให้บุคคลอื่น เว้นแต่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

๓.๓ สามารถตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมได้

๓.๔ ต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายต่างๆ ของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน รวมถึงข้อกำหนดที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จะกำหนดขึ้นใหม่ในภายหลังด้วย

๓.๕ ให้ความยินยอมหรืออำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่จัดที่ดิน

๓.๖ หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐสามารถพิจารณายกเลิกการใช้ที่ดิน และให้ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่

๓.๗ ต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดการทำประโยชน์ของตนกระเทือนหรือรบกวนบุคคลอื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการและของเอกชน หากผู้รับอนุญาตพบแร่ ทรัพยากรป่าไม้ วัตถุโบราณ หรือทรัพยากรอันควรอนุรักษ์ เป็นต้น ให้หยุดการทำประโยชน์ไว้และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยด่วน

๓.๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ และทางราชการจะต้องเรียกพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินคืน ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่ทันที

๓.๙ สมาชิกต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ หรือนิติบุคคลรูปแบบอื่น

ข้อ ๔. ให้ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่กำกับดูแลสมาชิกปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบังคับ ข้อกำหนด และ/หรือเงื่อนไข ดังกล่าวข้างต้น หากสมาชิกไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้รายงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) พร้อมทั้งแจ้งให้หน่วยงานผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาทราบ

ข้อ ๕. ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดที่ดินดังกล่าวข้างต้น ให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) เป็นผู้ชี้ขาด

ลงชื่อ ผู้รับอนุญาต
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๖๔๔๙

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง ชักข้อคมความเข้าใจในการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัย และภัยแล้ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง** ๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติ ของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓
๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่น CD จำนวน ๑ แผ่น

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีการประชุมผ่านระบบวีดิทัศน์ทางไกล (Video Conference System) ไปยัง ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ ณ ห้องประชุม ๑ ศาลาว่าการ กระทรวงมหาดไทย เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำและได้สั่งการให้ทุกจังหวัดจัดเตรียมแผนงาน ช่วยเหลือประชาชน พร้อมทั้งได้มอบแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบจากปัญหาคูทกภัย นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการตามแผนงาน ดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เหมาะสม ถูกต้องตามกฎหมาย ทันต่อการแก้ไขปัญหาและเป็นการป้องกันปัญหาคูทกภัยและภัยแล้งในอนาคต จึงขอชักข้อคม ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัยและภัยแล้ง ดังนี้

๑. กรณีที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นแหล่งน้ำ ที่ดินเงิน ให้จังหวัดสั่งการให้อำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ ดังกล่าว ให้มีสภาพใช้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ (แก้มลิง) ทั้งนี้ การดำเนินการในกรณีนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดิน โดยไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินสาธารณะประโยชน์ได้ดีกว่าเดิม อีกทั้งเป็นการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัยและภัยแล้งตามนโยบายรัฐบาลได้เป็นอย่างดี จึงเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของนายอำเภอท้องที่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถดำเนินการได้ สำหรับวิธีดำเนินการให้จังหวัดถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการ ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗

๒. กรณีที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ไม่ใช่แหล่งน้ำ เช่น ห้วยลำเลียงสัตว์สาธารณประโยชน์ สุสานสาธารณประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งหมดความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ร่วมกันดังกล่าว หรือไม่มีสภาพการใช้ประโยชน์ร่วมกันอีกต่อไป และมีความเหมาะสมที่จะนำไปดำเนินการเปลี่ยนสภาพให้สามารถใช้ประโยชน์เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ (แก้มลิง) ได้ ก็ให้จังหวัดสั่งการให้อำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีลักษณะดังกล่าว เพื่อจัดทำเป็นแหล่งเก็บกักน้ำ (แก้มลิง) สำหรับวิธีดำเนินการให้จังหวัดถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓

อนึ่ง เพื่อประกอบการพิจารณาในการเลือกแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์ที่จะใช้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ (แก้มลิง) ตามข้อ ๒ จังหวัดสามารถตรวจสอบข้อมูลที่ดินสาธารณประโยชน์ในฐานข้อมูลของกรมที่ดิน ดังนี้

(๑) จากเว็บไซต์ dolgis.dol.go.th → ลงทะเบียนชื่อผู้ใช้งาน → ค้นหาประเภทเอกสารสิทธิหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) → เลือกจังหวัด → เลือกภาพถ่ายทางอากาศ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จะปรากฏข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศและลักษณะรูปแปลงของที่ดินสาธารณประโยชน์แต่ละแปลง หรือติดต่อสอบถามศูนย์ข้อมูลแผนที่รูปแปลงที่ดิน กรมที่ดิน เบอร์โทรศัพท์ ๐ ๒๕๐๓ ๒๗๗๓

(๒) จากแผ่น CD ซึ่งบรรจุข้อมูลรูปแปลงที่ดิน บัญชีและแผนที่ตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เป็นรายอำเภอ ที่ได้จัดส่งมาพร้อมนี้

เนื่องจากเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล จึงขอให้สั่งการเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา และส่วนแยก ให้คำแนะนำและสนับสนุนข้อมูล รวมทั้งหากต้องมีการรังวัดที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อดำเนินการตามแผนงานดังกล่าว ให้เร่งรัดและสนับสนุนในการรังวัดที่ดินด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **กฤษฎา บุญราช**
(นายกฤษฎา บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๑-๔๒
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๑